

SPIL IN SPECIAAL ONDERWIJS

Jaarverslag 2022

Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân

Juni 2023

AKSOS AKSOS Assurance B.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

Inhoud

Voorwoord.....	4
A Bestuursverslag.....	5
1. Het schoolbestuur.....	5
1.1 Organisatie.....	5
1.2 Profiel.....	8
Missie en Visie.....	8
Kernactiviteiten.....	8
Strategisch beleidsplan 2019-2023.....	8
1.3 Dialoog.....	10
Werkwijze.....	10
2. Verantwoording beleid.....	14
Onderwijskwaliteit en corona.....	14
2.1 Onderwijskwaliteit.....	15
Werkwijze.....	15
Inspectiebezoek.....	20
Bestuurlijke visitatie.....	20
2.2 Integraal personeelsbeleid.....	20
Strategische personeelsplanning.....	21
Professionalisering.....	21
Vitaliteit.....	21
Werkwijze.....	21
De gevolgen van het personeelsbeleid.....	24
Uitkeringen na ontslag.....	24
Werkdrukmiddelen.....	24
Privacy (AVG) en Veiligheidsbeleid.....	24
Sociale Veiligheidsbeleving.....	25
2.3 Huisvesting & facilitaire zaken.....	25
Huisvesting.....	25

2.4 Financieel beleid	26
Werkwijze	26
De gevolgen van het financieel beleid	27
Analyse financieel resultaat	27
Resultaat	27
Baten	28
Lasten	28
Investerings	28
Verwachting op de lange termijn (continuïteitsparagraaf)	29
Gevolgen Corona	31
Risicoprofiel	31
Financiële ontwikkelingen in kengetallen	32
Signaleringswaarde vermogen	32
Reserves	33
3. Raad van Toezicht (RvT)	35
Bestuursstructuur SO-Fryslân	35
Vergaderingen Raad van Toezicht	35
Evaluatie uitvoerend bestuur	36
Samen Kansrijk	36
Schoolbezoek	36
Scholing	36
Bezetting commissies en hoofd- en nevenfuncties	37
Vergoedingsregeling	37
Financiën en risicomanagement	37
4. Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)	38
Inleiding	38
Instemming	39
Uitgestelde beleidsdocumenten	39
Overige adviezen en activiteiten	40
B Bijlage - overzicht	42
C Jaarrekening	43

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2022 van Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân (SO Fryslân). Er is ook dit jaar door de medewerkers van SO Fryslân en haar scholen hard gewerkt om het onderwijs voor onze leerlingen optimaal vorm te geven. Dat doen we zoveel mogelijk samen met de leerlingen en alle betrokkenen. Daarbij moet gedacht worden aan ouders, zorginstellingen, jeugdhulpverlening, gemeenten, samenwerkingsverbanden van het primair en voortgezet onderwijs, bedrijven en instellingen. Fantastisch dat iedereen zich inzet voor kwetsbare leerlingen. Nieuwe wetgeving zal ertoe leiden dat deze partijen nog gemakkelijker afspraken kunnen maken in het belang van de leerlingen. Dit moet vervolgens leiden tot beter onderwijs, betere zorg en minder thuiszitters. SO Fryslân heeft in deze samenwerking haar bijdrage geleverd en er samen met alle medewerkers, de Raad van Toezicht (RvT) en de (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraden ((G)MR-en) voor gezorgd dat de leerlingen optimaal konden leren en genieten op school. Het bestuursverslag vormt samen met de jaarrekening het jaarverslag van het schoolbestuur.

Horizontale verantwoording

Dit jaarverslag is voor de stichting een belangrijk middel om zich horizontaal te verantwoorden. Belanghebbenden kunnen een gedrukte samenvatting ervan opvragen via info@so-fryslan.nl. Het volledige jaarverslag is eveneens te vinden op de website van de stichting www.so-fryslan.nl. Via deze voortdurend geactualiseerde website en intranet worden personeel, ouders en andere belanghebbenden steeds geïnformeerd over alle beleidsontwikkelingen. De organisatie legt op die manier zowel intern als extern verantwoording af over de ontwikkelingen binnen SO Fryslân op alle beleidsterreinen.

Richtinggevend voor de inhoud van dit verslag zijn:

- de informatie zoals verspreid via de website
- de aan de GMR verstrekte beleidsdocumenten
- het Strategisch Beleidsplan 2019-2023
- de managementrapportages over 2022.

Het jaarverslag voldoet aan de eisen zoals die door de overheid aan de jaarrapportage van een onderwijsinstelling worden gesteld.

Drs. M. Pruiksma
Voorzitter College van Bestuur

SO Fryslân
Morra 2-3, 9204 KH Drachten
Tel. 0512- 584594
Website: www.so-fryslan.nl
E-mail: info@so-fryslan.nl
Kamer van Koophandel: 59619295
Bestuursnummer 42665
Organisatiecode 6042665

A Bestuursverslag

1. Het schoolbestuur

1.1 Organisatie

Stichting SO Fryslân is een overkoepelende organisatie waar zeven scholen op twaalf locaties deel van uitmaken. Het bestuursbureau is gevestigd aan de Morra 2 te Drachten.

In Damwoude

In Sneek

In Drachten

In Drachten en De Tike

In Heerenveen en Oosterwolde

In Leeuwarden en Franeker

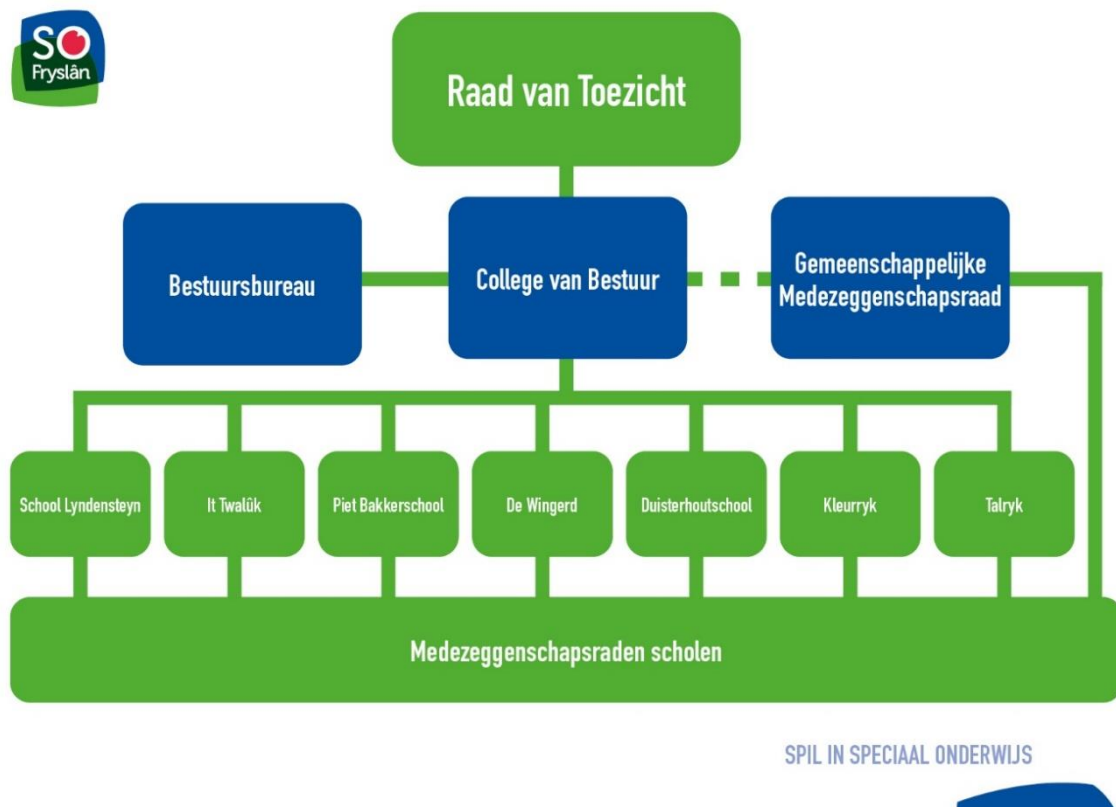
In Beetsterzwaag

De stichting kent een Raad van Toezicht (RvT), die bestaat uit vijf leden. Het bevoegd gezag is tot 1 maart 2022 belegd bij de twee leden van het College van Bestuur (CvB) en de rest van het jaar bij één Bestuurslid. Elke school binnen SO Fryslân heeft een eigen directeur, die samen met de teamleider(s) het Managementteam (MT) vormt. Het team binnen de school bestaat uit het MT samen met alle medewerkers. De tegenspraak is georganiseerd door middel van medezeggenschap. Binnen SO Fryslân is de medezeggenschap als volgt geregeld: elke school heeft een eigen medezeggenschapsraad (MR). Op stichtingsniveau is er een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR), die wordt gevormd door een afvaardiging vanuit de MR-en van de scholen.

Ter ondersteuning van het primaire proces kent het stafbureau adviserende functies op het gebied van Personeel en Organisatie (P&O), van Financiën en van Onderwijs en Kwaliteit. Uitvoerende werkzaamheden die niet binnen de kerntaak van SO Fryslân passen, zijn uitbesteed bij instellingen en bedrijven die de expertise door ontwikkelen en de continuïteit borgen. Het gaat dan met name om Financiële Administratie, Personeels- en Salarisadministratie, Juridische Zaken en Huisvesting. Op het

stafbureau werken een controller, het hoofd P&O met twee medewerkers, de ambtelijk secretaris en vanaf 1 oktober 2022 een bestuurlijk secretaris en tot 1 maart beide leden van het CvB daarna 1 Bestuurslid, tijdelijk aangevuld met een kwaliteits-medewerker. Onderstaand organogram laat zien hoe de organisatie is opgebouwd.

Code Goed Bestuur

Bij de inrichting van de organisatie van SO Fryslân is de Code Goed Bestuur van de PO-Raad als richtlijn gehanteerd. Om goed vorm te geven aan de wettelijk voorgeschreven scheiding van bestuur en toezicht is gekozen voor bestuursorganen in de vorm van een RvT en een CvB, het dualistisch bestuursmodel. Het CvB hanteert de code Goed Bestuur.

College van Bestuur

Het dagelijks bestuur van de stichting SO Fryslân ligt in handen van de twee leden van het CvB. De taken en bevoegdheden van het CvB zijn vastgelegd in het Managementstatuut. In het verslagjaar tot 1 maart waren dit:

Mevrouw drs. M. Puijsma, voorzitter.

Nevenfuncties: voorzitter Wijk- en Speeltuinvereniging Oranjewijk en lid Wijkpanel Oranjewijk.

De heer G.J. Diever MSc, lid. (heeft per 1 maart 2022 ontslag aangevraagd)

Voor de vergoedingen van het CvB verwijzen wij naar de jaarrekening en naar de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT).

Raad van Toezicht

De taken en bevoegdheden van de RvT zijn vastgelegd in het bijgevoegde toezichts- en bestuursreglement. Zie voor het Jaarverslag van de RvT hoofdstuk 3.

De Raad van Toezicht bestaat uit:

Mevrouw drs. S. de Graaf

Nevenfuncties: penningmeester van bestuur Stichting Noorderlicht/Huis van de Fotografie; lid Raad van Toezicht ROS Friesland; lid gezamenlijke rekenkamercommissie gemeenten Noardeast Fryslân en Dantumadiel; secretaris van bestuur Stichting Topvolleybal Groningen/Amysoft Lycurgus en lid stuurgroep festival Jazz te Gast, Zuidhorn.

Mevrouw J.E. de Poorte

Functie: opleidingsmanager Instituut voor Engineering, Hanzehogeschool Groningen.

Mevrouw mr. M.J.J. Stam-Boots

Functie: beleidsmedewerker CVO in Noord- en West-Fryslân, bestuurssecretaris Scholengroep Katholiek Onderwijs Flevoland en Veluwe (per 1 mei 2022).

De heer drs. H. Drenth RA MGA

Functie: directeur/openbaar accountant vestiging Assen Verstegen accountants en adviseurs;
Nevenfuncties: lid raad van commissarissen Zorg Innovatie Forum te Groningen; voorzitter Raad van Toezicht Oosterlengte in Winschoten (tot 31 december 2022); lid Raad van Commissarissen Woonborg in Vries; lid Raad van Toezicht Opron in Veendam (met ingang van 1 oktober 2022 voorzitter); lid Raad van Toezicht Stichting 'Theater over de Noord'; lid raad van toezicht Het Oversticht in Zwolle (sinds 1 mei 2022); lid Werkveld Advies Commissie Hanzehogeschool; toezichthouder praktijkopleidingen NBA en examiner accountancyvakken RU Groningen.

Dhr. S. Dijkstra

Functie: beleidsadviseur Onderwijsinnovatie & ICT bij Ambion;

Nevenfuncties: coördinator kennisnetwerk SD-Fryslân en lid van de ledenraad van SIVON.

Gemeenschappelijke medezeggenschap

Bij SO Fryslân vallen meerdere (7) scholen onder het bevoegd gezag. Hierdoor is er een wettelijke verplichting om een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad in te stellen. De GMR vertegenwoordigt de belangen van de Medezeggenschapsraden van de scholen en komt regelmatig bijeen om te vergaderen en te overleggen met het bevoegd gezag. De GMR is bevoegd om voorstellen te doen, standpunten kenbaar te maken, adviezen te geven en instemming te verlenen volgens het GMR-reglement. Er komen zaken aan de orde die voor alle scholen binnen SO Fryslân van belang zijn.

De GMR bestaat uit een personeels- en een oudergeleding. De leden hebben zitting namens de MR van één van de scholen. Een overzicht van de GMR-leden is opgenomen in het jaarverslag van de GMR: zie hoofdstuk 4.

1.2 Profiel

Missie en Visie

Mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking hebben kennis en vaardigheden nodig om hun eigen plaats in de maatschappij te kunnen innemen. Het bijbrengen van deze kennis en kunde vergt een speciale onderwijskundige aanpak. Het onderwijs op de scholen van SO Fryslân is erop gericht om leerlingen met een beperking voor te bereiden op een zo zelfstandig mogelijke en passende plek in de maatschappij. De Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân ondersteunt en stimuleert de afzonderlijke scholen van de stichting bij de uitvoering van deze taak. De vorm van de organisatie volgt uit deze verschillende functies van scholen en koepel.

De bundeling van kennis en vakmanschap op diverse gebieden van het speciaal onderwijs maakt van SO Fryslân een regionaal kenniscentrum op het gebied van speciaal onderwijs. SO Fryslân draagt deze kennis en de bijbehorende visie actief uit naar de maatschappelijke omgeving.

In de praktijk zetten de zeven scholen voor speciaal onderwijs in Fryslân onder de koepel van SO Fryslân zich met grote betrokkenheid in voor hun leerlingen. De leerlingen hebben specifieke ondersteuningsvragen, en dat vergt speciale aandacht. Het doel van het onderwijs op de scholen is het verminderen van de kwetsbaarheid van de leerlingen en het vergroten van hun redzaamheid, zodat ze op hun eigen wijze kunnen functioneren in de maatschappij.

Kernactiviteiten

De eerste kerntaak van SO Fryslân is het faciliteren van de aangesloten scholen bij het verzorgen van speciaal onderwijs voor hun leerlingen. Daarnaast fungeert SO Fryslân als centraal aanspreekpunt voor externe partijen. Het CvB van SO Fryslân bewaakt de doelstellingen van het door de Stichting verzorgde onderwijs en de voortgaande ontwikkeling van dit onderwijs, zoals staat vermeld in het managementstatuut. Verder draagt het CvB zorg voor de synergie tussen de scholen. De inhoud van het beleid is gestuurd door de grote doelen in het Strategisch Beleidsplan. (bijlage 1)

In het verslagjaar stond tot de zomer de organisatie van het onderwijs voorop; na de harde lockdown in december 2021 om de pandemie onder controle te krijgen was er een voorzichtige start in januari. Er waren nog regelmatig besmettingen waardoor leerlingen, personeel of groepen in quarantaine moesten en in een aantal gevallen leidde het aantal besmettingen tot schoolsluitingen. In het voorjaar kwamen de laatste maatregelen om Corona tegen te gaan te vervallen. Op de scholen was de problematiek rond het personeelstekort steeds meer voelbaar, omdat er nauwelijks tot geen vervanging beschikbaar was. In de periode na de zomer werd de situatie wel stabiel omdat er geen lockdowns meer waren, maar het personeelstekort was op twee scholen nog wel dusdanig dat er geen onderwijs voor 5 dagen beschikbaar was.

Om de achterstanden in te halen die de leerlingen hebben opgelopen door deze problematiek is wederom gebruik gemaakt van de door het ministerie van onderwijs ingezette extra financiële impuls: het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Er is veelal gekozen voor meer 'handen in de klas' waar dat mogelijk was om leerlingen nog beter te kunnen begeleiden. Ook is er achterstand in cultuur, hier is ook aandacht aan besteed in het verslagjaar.

Strategisch beleidsplan 2019-2023

In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 SO Fryslân (SBP) wordt het strategisch beleid van de stichting Speciaal Onderwijs Fryslân beschreven: de hoofdlijnen van de koers en de speerpunten voor de komende vier jaar.

De inhoud van dit plan is tot stand gekomen met organisatie brede inbreng. De teams op de scholen zijn vanaf september 2018 gestart met de vorming van hun schoolplan. Zij hebben de sterke en zwakke aspecten van de school benoemd, met elkaar bepaald welke punten prioriteit hebben om de

komende vier jaar aan te werken en wat hun ambitie is. In januari 2019 is dit proces op de scholen afgerond.

Van alle sterkte-zwakke analyses van de scholen, hun speerpunten en ambities heeft het bestuur van SO Fryslân een analyse gemaakt. De uitkomst daarvan is met de Managementteams en Schoolontwikkelaars van de scholen besproken. Gezamenlijk zijn de prioriteiten voor het SBP van SO Fryslân voor 2019-2023 vastgesteld. Met het resultaat kan het bestuur van SO Fryslân de scholen ondersteunen om het gezamenlijke doel te bereiken, namelijk dat '... leerlingen hun eigen kracht ontwikkelen en straks een zo groot mogelijke kans krijgen om daar te komen waar ze het liefste willen zijn.'

Niet alle ontwikkelingen zijn even dringend, aan sommige onderwerpen wordt al langer gewerkt en niet alles kan tegelijk. Het bestuur heeft de belangrijkste strategische doelstellingen voor de komende jaren uitgekozen:

- **SO Fryslân heeft de cyclus onderwijskwaliteit geïmplementeerd, het bestuur heeft zicht op de ambities en kwaliteit van het onderwijs en op de samenhang hiervan met de schoolontwikkeling en professionalisering.**
- **SO Fryslân heeft zicht op de kwaliteit van de scholen aangaande tevredenheid op de vijf volgende onderwerpen: uitstroom, tussentijdse leeropbrengsten, ouders, leerlingen en medewerkers.**
- **SO Fryslân heeft de visie op leiderschap vanuit draagkracht vormgegeven, de medewerkers zijn er eigenaar van.**
- **De medewerkers van SO Fryslân zijn tevreden over de organisatie en communicatie tussen de scholen onderling en met het bestuur.**
- **SO Fryslân is een aantrekkelijke werkgever.**
- **SO Fryslân werkt extern samen om expertise, kennisdeling en innovatie te bevorderen.**

In het bestuursverslag zijn de bovenstaande strategische doelen te vinden in een blauw kader, met daaronder de Doelen voor het verslagjaar en de Voortgang en aandachtspunten voor vervolg beschreven.

Toegankelijkheid & toelating

Leerlingen hebben alleen toegang tot onze scholen als zij een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) hebben, afgegeven door de Commissie van Advies van een Samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Elke school binnen SO Fryslân heeft een Schoolondersteuningsprofiel, waarin is aangegeven wat de expertise van de school is. Ouders melden hun kind met een TLV aan bij een school met een passende expertise. Het Bestuur streeft ernaar om alle leerlingen die aan de criteria voldoen, binnen de wettelijke termijn op een school te plaatsen.

1.3 Dialoog

Werkwijze

Alle scholen van SO Fryslân bevinden zich binnen de grenzen van de provincie Friesland. Dit betekent dat de Friese cultuur, tweetaligheid, het verschil tussen stad en platteland, de bevolkingsafname en vergrijzing items zijn die binnen de omgeving een rol spelen in meerdere of mindere mate.

Wat de contacten met de omgeving betreft zijn de ouders/verzorgers van een leerling het allereerste aanspreekpunt buiten de school.

Samenwerkingsverbanden

SO Fryslân is op bestuurlijk niveau vertegenwoordigd in alle samenwerkingsverbanden in de provincie Fryslân die zijn gevormd sinds 1 augustus 2014 toen het Passend Onderwijs is ingevoerd. Deze organisaties geven de Toelaatbaarheidsverklaringen (TLV-en) af, waarmee een leerling het onderwijs op één van de scholen voor Speciaal Onderwijs kan volgen. Voor het primair onderwijs is er één provinciaal samenwerkingsverband in Fryslân, voor het voortgezet onderwijs zijn er drie samenwerkingsverbanden in respectievelijk de regio's Noord-Friesland, Zuidwest-Friesland en Zuidoost-Friesland. De deelname van SO Fryslân aan de samenwerkingsverbanden heeft onder andere tot doel om een dekkend onderwijsaanbod in de provincie te borgen, de toelating van leerlingen naar het (V)SO, SBO en PrO te regelen en thuiszitters te voorkomen. Aan deze opdracht wordt gewerkt in bestuursvergaderingen, werkgroepen en andere vormen van overleg.

Contacten in het werkveld

Iedere school heeft in de eigen regio contacten met de RENN4-scholen en het regulier onderwijs, waaronder ook het Speciaal Basisonderwijs (SBO) en het Praktijkonderwijs (PrO). De samenwerking met het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en het praktijkonderwijs wordt gestimuleerd door de Impulsgelden in het kader van het actieplan Baankansen en van het project Arbeidstoeileiding 2020-2021 van het Europese Subsidie Fonds (ESF). Deze subsidies vormen een goede stimulans voor een bredere samenwerkingsstructuur tussen de scholen onderling, de leerlingen en de arbeidsmarkt. Deze samenwerking staat onder regie van de Arbeidsmarktregio 'Fryslân Werkt!'

Met zorginstellingen als Alliade, waarvan een aantal kinderdagcentra (KDC's) een plek hebben binnen de school, zijn nauwe contacten. Ook Wille! Speciale Kinderopvang is op bijna alle scholen na schooltijd te vinden. Overige zorginstellingen in de regio zoals MEE, Reik en de GGD zijn vaste overlegpartners, waarmee we in gesprek zijn om structureel Onderwijs-Zorgarrangementen in het kader van 'Eén kind, één plan' vorm te geven in de regio.

Overige partners

De gemeentes spelen een belangrijke rol in het leven van de leerlingen, zowel tijdens de schoolloopbaan (vervoer, extra zorg en ondersteuning) als bij de uitstroom richting dagbesteding en (beschut) werk. Ze zijn daarmee een belangrijke partner voor de scholen. Het UWV en het CIZ zijn bepalend bij het afgeven van indicaties, en voor het bieden van stageplaatsen en bij de uitstroom naar werk is het bedrijfsleven onmisbaar.

De professionals van SO Fryslân kunnen voor scholing en ontwikkeling terecht bij het Noordelijk Onderwijs Gilde (NOG), dat in overleg met de stichting specifieke modules, masterclasses en vaardigheidscolleges aanbiedt. De medewerkers kunnen ook andere scholingstrajecten volgen bij het NOG en eventueel andere aanbieders.

Op kwaliteitsgebied wordt er samengewerkt met de adviseurs van Effectief Onderwijs. De diensten van MedPrevent en diverse organisaties die individuele coachingstrajecten verzorgen worden ingezet bij ziekte van medewerkers en de ondersteuning daarbij. Daarnaast zijn er nog veel bestuurlijke en

schoolspecifieke organisaties waarmee wordt samengewerkt om aan de ambitie van SO Fryslân te kunnen voldoen.

SO Fryslân is lid van de sectorraad voor Gespecialiseerd Onderwijs (Sectorraad GO). Zo kunnen innovaties en kennisdeling op het gebied van onder andere Onderwijs en Zorg en Professionaliteit worden gestimuleerd en de belangenbehartiging gerealiseerd.

Tot slot heeft SO Fryslân zitting in de stuurgroep Cultuureducatie onder leiding van expertise- en adviesorganisatie Keunstwurk. Hier vindt de provinciale en gemeentelijke afstemming met het onderwijsveld plaats rond de besteding van de cultuurgelden volgens de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit.

Verantwoording doelen Samenwerking

In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van SO Fryslân staat op het gebied van de dialoog het volgende hoofddoel geformuleerd:

- **Samenwerking**

SO Fryslân werkt (extern) samen om expertise, kennisdeling en innovatie te bevorderen.

Voor het verslagjaar 2022 zijn daaruit de volgende jaardoelen afgeleid:

- Waar dat bespreekbaar is in de regio, gesprekken voeren om te komen tot een breder aanbod van gespecialiseerd onderwijs, onderwijs en zorg met alle belanghebbenden.
- Borgen van de samenwerking met VSO, PrO en MBO in relatie tot de Arbeidsmarktregio Fryslân.
- Borgen van de samenwerking met ketenpartners zoals gemeenten, instanties, instellingen en belanghebbenden om innovaties te ontwikkelen en beschikbaar te maken voor het onderwijs.

De samenwerking met de ketenpartners, zoals die beschreven is onder Werkwijze, is op natuurlijke wijze ontstaan. In het verslagjaar heeft het bestuur zich daarnaast actief opgesteld in verschillende regio's om een breder aanbod van onderwijs en zorg gestalte te kunnen geven.

Alle onderwerpen die onder samenwerking vallen hebben als doel om zo passend mogelijk het onderwijs aan te bieden voor de leerlingen van onze doelgroep. Daarnaast willen wij de expertise die wij hebben zo veel mogelijk delen met de overige instellingen om voor ieder kind de meest passende plek te realiseren.

Samen Kansrijk

Een voorbeeld van deze actieve samenwerking is het project Samen Kansrijk in Drachten, waar de SO Fryslân-school Kleurryk deel van uitmaakt. Dit is een voorbeeld van de mogelijkheid om Passend Onderwijs in de praktijk vorm te geven. In 2021 heeft de stuurgroep de projectgroep Huisvesting & Bouw, Onderwijs & Kwaliteit en Bestuurlijke Inrichting ingesteld. In 2022 is het Voorlopig Ontwerp goedgekeurd en zijn de middelen door de gemeente Smallingerland vrijgemaakt. De voorbereidingen voor de bouw zijn feestelijk van start gegaan. Toegewerkt wordt naar de opening van de nieuwe school in schooljaar 2024-2025. SO Fryslân is nauw betrokken bij de ontwikkeling van dit project.

Talryk-locatie Unyk

In 2022 is er een onderzoek geweest naar de mogelijkheden voor de locatie Unyk, een extra locatie van Talryk Drachten, uitgevoerd door BMC. In nauw overleg met de medewerkers van Talryk is er een plan ontwikkeld om in het schooljaar 2022-2023 een herstart van de locatie mogelijk te maken. Deze zal meer gericht zijn op de uitstroom en de training hiervoor.

Projecten It Twalûk

Onder leiding van een projectleider en twee huisvestingsexperts zijn, met volle ondersteuning van de gemeente Leeuwarden, de contouren bepaald van het projectplan dat onder andere moet leiden tot nieuwbouw van de locatie Larix van It Twalûk in Leeuwarden. Dit is een flinke klus, omdat er samengewerkt wordt met het KDC De Vlieger, onderdeel van zorginstelling Alliade. Dit nieuwbouwproject moet leiden tot de combinatie van een prachtige school (It Twalûk) en een KDC (De Vlieger), waarbij onderwijs en zorg nauw samenwerken. Alhoewel het een ingewikkelde klus is zien we een enorme gedrevenheid vanuit de beide organisaties SO Fryslân en Alliade om de samenwerkingsovereenkomst af te ronden. Er wordt naartoe gewerkt om het nieuwe gebouw te betrekken in januari 2025.

In Franeker werken SO Fryslân, Elan Onderwijsgroep, gemeente Waadhoeke, Samenwerkingsverband PO Friesland en kinderopvang Wille! samen aan de uitvoering van een projectplan. In dit plan, waarvoor een stuurgroep wordt ontwikkeld, krijgen onderwijs en zorg vorm in een “huiskamer”, worden peuters opgevangen en is er aandacht voor de buitenschoolse opvang. Bij de start van het project werd gelijk al duidelijk hoeveel behoefte er is aan een dergelijke voorziening: de aanmeldingen zijn toegenomen.

Omdat de groep leerlingen van It Twalûk les krijgt in het gebouw samen met de leerlingen van SBO de Bolder in Franeker, zien we dat beide onderwijsvormen elkaar kunnen aanvullen om goed onderwijs te geven. Onder de naam ‘Grutsk’ is een plan opgesteld om ontschotting in de toekomst meer mogelijk te maken.

Kindcentra gemeente Heerenveen.

De Duisterhoutschool is samen met SBO It Oerset gehuisvest in het gebouw It Facet. Omdat het gebouw niet geschikt is voor VSO-leerlingen en er te weinig ruimte is, hebben de besturen van beide scholen de gemeente gevraagd snel met beslissingen te komen die een structurele oplossing voor de toekomst bieden. Dat heeft geresulteerd in een concreet plan van eisen dat met de gemeente gedeeld is. In verband met ruimtegebrek van SBO It Oerset hadden de besturen van SO Fryslân, Stichting Ambion (It Oerset), CVO Bornego, OSG Sevenwolden en de gemeente Heerenveen met spoed een intentieverklaring ondertekend waarin het VSO van de Duisterhoutschool een nieuwe, geschikte locatie toegewezen heeft gekregen per 1 augustus 2021. De doorontwikkeling van het huisvestingsplan VO binnen de gemeente Heerenveen heeft ervoor gezorgd dat er in het najaar van het verslagjaar het besluit is genomen dat de Duisterhoutschool per 1 januari 2023 kan starten in een gebouw waarin voorheen het PrO gehuisvest was aan de Buitenbaan.

In Oosterwolde spelen dezelfde factoren een rol, waarbij het voor alle betrokkenen van groot belang is om een goede voorziening voor SO en SBO te behouden voor de regio. De gemeente heeft in 2020 aangegeven zich sterk te maken om deze voorziening te blijven behouden in Oosterwolde.

Vernieuwbouw School Lyndensteyn

School Lyndensteyn, die een grote regio bedient, werkt nauw samen met Revalidatie Friesland is gehuisvest in een schoolgebouw wat al meer dan 40 jaar oud is. In nauw overleg met de gemeente Opsterland is er gekozen om in het IHP geld vrij te maken voor ‘vernieuwbouw’. Hierdoor is er op korte termijn de mogelijkheid ontstaan om het schoolgebouw aan te passen aan de eisen van de tijd. Volledige nieuwbouw zou te lang op zich moeten laten wachten.

De planvoorbereiding voor de vernieuwbouw die in fasen zal plaatsvinden zijn in het verslagjaar gemaakt, de gemeente heeft de beschikking hiervoor goedgekeurd. De uitvoering zal plaatsvinden in 2025-2027.

Daarnaast is er de nauwe samenwerking met de Burgemeester Harmsmaskoalle in Gorredijk en vele andere partijen om leerlingen optimaal onderwijs te kunnen blijven bieden.

Toekomstige ontwikkelingen

Voor de Piet Bakkerschool in Sneek concentreren de gesprekken zich voornamelijk op de toekomst van de SO- en VSO-groepen. Er zijn drie schoolbesturen die deze groepen bedienen in Sneek, waarbij de versnippering substantieel is. Het voornemen is om een structurele oplossing te kiezen die de kwaliteit van het onderwijs voor deze leerlingen in de toekomst kan waarborgen. In het verslagjaar zijn hierover weer gesprekken gevoerd, door ziekte en wisseling van bestuurders is er opnieuw een onderzoek opgestart om te komen tot een advies.

De Wingerd in Damwoude is aangewezen om zich verder te ontwikkelen als een specialistisch kindcentrum. Dit is zichtbaar in de substantiële toename van het aantal leerlingen op De Wingerd.

Arbeidsmarkt

Onder regie van de Arbeidsmarktregio Fryslân Werkt! vindt overleg plaats tussen het VSO, PrO en MBO over de besteding van de Impulsgelden uit het actieplan Baankansen. In het verslagjaar hebben de scholen van SO Fryslân met een VSO-afdeling uitvoering gegeven aan het actieplan. In 2020 is al bekend gemaakt dat het actieplan Baankansen wordt voortgezet, en inmiddels is er een nieuwe tranche Europese Subsidie Fonds Arbeidstoeleiding beschikbaar. Voor deze extra middelen zijn plannen geschreven in samenspraak met de uitvoerenden op de scholen. De uitvoering hiervan is gestart in september 2021 en is doorgezet in het verslagjaar.

Innovatieve samenwerkingen

Het onderzoek en de ontwikkeling van de onderwijsmethode Fit & Vaardig op School voor SO en SBO is van start gegaan, maar heeft vertraging opgelopen door de pandemie. De eerste resultaten zijn al wel binnen, en er zijn aanwijzingen dat er net als in het basisonderwijs ook in het SO en SBO positieve resultaten behaald worden. Er zal een lessenreeks ontwikkeld worden. SO Fryslân is initiatiefnemer van deze innovaties, waarbij UMCG, RUG en Stichting Onderwijs en Samenleven garant staan voor de uitvoering van het onderzoek en de ontwikkeling. Verder is SO Fryslân op bestuurlijk niveau betrokken bij andere kansrijke innovaties, zoals Succes for All.

Leerstoel

Peer van der Helm is benoemd tot bijzonder hoogleraar voor leerlingen met zorg, cognitieve beperkingen en gedragsproblemen in het speciaal onderwijs, aan de Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam (UvA). SO Fryslân is één van de organisaties die deze leerstoel tot 2024 heeft ingesteld in samenspraak met de Sectorraad GO. Vanuit SO Fryslân is er zitting in de Ondersteuningsgroep en in de Stuurgroep.

Het CvB is tevreden over de kansen die binnen de samenwerking tot stand komen en over de bijdrage die ze leveren aan de visie van SO Fryslân. Samenwerken is nooit klaar en zal ook de komende jaren volop aan de orde zijn.

Klachtenbehandeling

SO Fryslân hanteert een eigen Klachtenregeling (bijlage 2). In 2022 is geen klacht bij het bestuur ingediend.

Bij de landelijke klachtencommissie is geen klacht ingediend.

Bij de externe vertrouwenspersoon is geen klacht ingediend.

Meldcode

De scholen van SO Fryslân hanteren de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling. In 18 gevallen is de meldcode doorlopen, maar dat heeft in 2022 niet geresulteerd in daadwerkelijke meldingen bij Veilig Thuis.

2. Verantwoording beleid

In dit hoofdstuk verantwoordt het bestuur het gevoerde beleid op de volgende beleidsterreinen: de Onderwijskwaliteit, het Integraal personeelsbeleid, de Planning en control Financiën, Huisvesting & facilitaire zaken en het Financieel beleid. Het hart van deze paragrafen wordt gevormd door een beschrijving van de werkwijze, waarna een verantwoording van de gestelde doelen vanuit het SBP en, indien van toepassing, een onderbouwing van wetmatigheden volgen. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op de risico's en risicobeheersing.

Ook dit verslagjaar heeft de pandemie helaas enorme invloed op het onderwijs gehad; de hoeveelheid besmettingen nam toe. Regelmatig waren er klas-, afdeling- en zelfs schoolsluitingen. Ook ziekte onder het personeel was een reden tot sluiting, met als uitsmijter eind december een extra week in lockdown. Dit heeft onmiskenbaar invloed gehad op de plannen voor 2021 op elk beleidsterrein. Wat precies op de lange termijn de gevolgen van de coronamaatregelen zullen zijn, is nu nog niet te overzien, maar dát er gevolgen gaan komen is duidelijk. Hoe in het verslagjaar is omgegaan met de maatregelen wordt hieronder geschetst.

Onderwijskwaliteit en corona

Het bestuur, de directeuren en de GMR hebben vanaf 2020 ervaring opgebouwd met de uitvoering van de richtlijnen en protocollen vanuit het ministerie en de PO- en GO-raad. De ouders en de medewerkers zijn na elke persconferentie op de hoogte gebracht van de besluiten. Het heeft veel gevraagd van de flexibiliteit en creativiteit van de medewerkers, en daar heeft het bestuur regelmatig zijn waardering over uitgesproken.

Ook in 2022 hebben we nog last gehad van groeps-, bouw- en zelfs schoolsluitingen in verband met besmettingen en/of tekort aan personeel. Ten tijde van de schoolsluiting is er altijd de mogelijkheid van noodopvang aangeboden voor leerlingen van ouders met een cruciaal beroep en leerlingen in een moeilijke thuissituatie. Hier is wisselend gebruik van gemaakt.

De invloed op de korte termijn van deze onzekere en steeds veranderende situatie op het leren van de leerlingen hebben we al kunnen vaststellen: voor een grote groep leerlingen betekent het een terugval in de leerstof. Vanuit het ministerie van OCW is er het Nationale Programma Onderwijs opgesteld en zijn er extra middelen voor het onderwijs beschikbaar gesteld voor de schooljaren 2021-2023. Om een goede keuze te maken is aan ouders en leerkrachten gevraagd waar de meeste behoefte aan is. Deze inventarisatie heeft plaatsgevonden in juni 2021. Op basis van de uitkomsten hebben de scholen een analyse en daarna plannen gemaakt om deze extra middelen in te zetten op basis van de menukaart die is opgesteld door het ministerie. De scholen hebben deze plannen expliciet opgenomen in het jaarplan 2021-2022 en 2022-2023. De uitgaven van deze middelen zijn verantwoord in de exploitatie van 2021 en 2022.

Ook voor de geplande inspanningen van de scholen op het gebied van onderwijsontwikkeling en professionalisering heeft de buitengewone situatie gevolgen gehad; zie voor verdere details de betreffende paragrafen.

2.1 Onderwijskwaliteit

SO Fryslân wil het beste voor haar leerlingen. Dat betekent dat de landelijke standaard weliswaar als voldoende wordt beschouwd, maar dat de ambitie is om de lat hoger te leggen. Het bestuur streeft niet naar 'voldoende' maar naar 'goed' onderwijs en naar zeer tevreden leerlingen, ouders en personeelsleden.

De kernvraag daarbij is: Wanneer zijn we tevreden?

Het bestuur is pas tevreden als alle leerlingen op school leren wat ze kunnen leren (tussentijdse leeropbrengsten) en als de leerlingen goed uitstromen naar vervolgonderwijs of naar een goede passende plek in de maatschappij (uitstroom). Daarnaast gaat het om tevreden leerlingen, ouders en personeelsleden.

Werkwijze

Bestuurlijk toezicht

Het bestuur van SO Fryslân heeft tot taak, om toezicht te houden op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen en zo nodig aan te zetten tot verbetering. Dat betekent toezicht houden op onvergelykbare grootheden, want wat voor de ene school goed is, hoeft dat voor de andere school nog niet te zijn. Het bestuur kan en wil dan ook niet centraal vaststellen wat er in de praktijk moet gebeuren om het gewenste kwaliteitsniveau te bereiken of te behouden; de scholen hebben zelf de verantwoordelijkheid om hun leerlingen te bieden wat ze nodig hebben.

De inhoud van het onderwijskundig handelen mag dan per school verschillen, over het geheel van SO Fryslân wordt wel een hoog kwaliteitsniveau nagestreefd. De eisen die de Inspectie aan scholen oplegt voor een 'voldoende' beoordeling, gelden binnen SO Fryslân als het minimum. Er wordt meer verwacht, van alle scholen binnen de stichting.

Om dat te bereiken vraagt SO Fryslân van de scholen om op vergelijkbare wijze hun eigen handelen tegen het licht te houden, zo nodig verbeteringen na te streven en hiervan verslag te doen aan het bestuur. En dat niet één keer, maar als doorlopend proces, waarbij telkens de vragen worden gesteld: wat willen we bereiken (thema ambitie), hoe staan we er nu voor (thema inzicht in de huidige kwaliteit) en wat moet er gebeuren om naar ons doel toe te groeien (thema ontwikkeling). Deze drie vragen komen op elk niveau weer in een andere vorm terug, vanaf de individuele leerling tot het groepsniveau, binnen het team medewerkers en op schoolniveau. Uiteindelijk berust de kwaliteit van SO Fryslân op de gezamenlijke kwaliteitsniveaus van de scholen, elk in hun eigen situatie.

Onderwijskwaliteit

De kwaliteit van het onderwijs: waar is dat aan af te meten? Wij denken aan de leerresultaten van de leerlingen, aan de plek waar ze uiteindelijk terecht komen, aan een soepel lopende of lerende schoolorganisatie en aan de vraag of leerlingen, ouders en medewerkers tevreden zijn over hun school. Al deze aspecten bepalen voor een deel of het onderwijs van goede kwaliteit is. Sommige aspecten zijn te vatten in duidelijke cijfers en percentages (denk aan tussentijdse leeropbrengsten of uitstroomcijfers), op andere deelgebieden is de stand van zaken (de 'opbrengst') alleen in woorden

te beschrijven en niet hard te meten. En het vergelijken van de resultaten van de scholen onderling is niet rechtstreeks mogelijk, want de uitgangspositie is voor elke school anders.

Om het kwaliteitsbeeld van SO Fryslân als geheel te bepalen is een rijtje cijfertjes dus niet genoeg. Daarom is de belangrijkste vraag van het bestuur aan de scholen uiteindelijk niet wat ze precies hebben bereikt, maar of ze voldoende bezig zijn met het behouden en verbeteren van de kwaliteit van hun specifieke onderwijs, en hoe ze dat doen. Ofwel: wat is de ambitie, is het duidelijk hoe het er nu voor staat (zicht op kwaliteit) en op welke manier wordt naar de ambitie toegewerkt (ontwikkeling)? Met als belangrijke toevoeging: wordt dit streven gedragen in alle geldingen van de school, zodat er op alle niveaus over meegedacht wordt? Dit laatste wordt samengevat in de term 'professionele dialoog': het zijn de betrokken professionals die samen met elkaar de antwoorden op de drie basisvragen moeten vormgeven en daarmee 'eigenaar' zijn van het streven naar behoud en verbetering van de kwaliteit.

Cyclus Onderwijskwaliteit

Door steeds dezelfde thema's in de basisvragen centraal te stellen, waarbij elke school zijn eigen invulling kan geven, worden de onvergelykbare grootheden toch samengesmeed tot een overkoepelend beeld van het onderwijs binnen SO Fryslân. De werkwijze die hiervoor is gekozen staat bekend als de 'Cyclus Onderwijskwaliteit'. Het begrip Cyclus geeft daarin het belangrijkste kenmerk van deze manier van werken weer: vanuit de ambitie die is geformuleerd en het inzicht in de huidige stand van zaken wordt een plan gemaakt om de kwaliteit te behouden (borgen) en te verbeteren. Dat plan wordt uitgevoerd en naar aanleiding van de resultaten bijgesteld, waarna de cyclus opnieuw start: het Plan-Do-Check-Act-principe van Deming.

Opbrengstgericht Werken

Om te kunnen beoordelen wat er nodig is wordt op elke school de Cyclus Opbrengstgericht Werken (OGW) toegepast. Dat is: het systematisch vaststellen van de doelen en standaarden en daarna het verzamelen van de benodigde informatie over allerlei deelgebieden, zoals de tussentijdse leeropbrengsten, de leerlingenuitstroom van de afgelopen jaren, de interne werkwijze en de mate waarin leerlingen, ouders en medewerkers tevreden zijn over de school. Deze gegevens moeten systematisch en inzichtelijk worden vastgelegd en geanalyseerd. De uitkomst hiervan leidt tot de vragen:

- Is de school tevreden over de gerealiseerde resultaten, vergeleken met de schoolstandaard?
- Wat gaat goed?
- Wat moet beter, op korte en lange termijn?

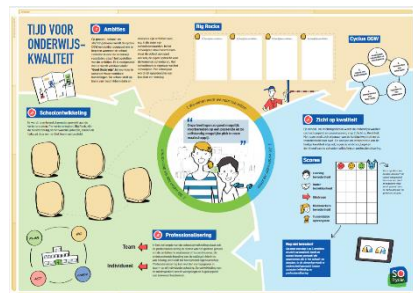
Op grond van de antwoorden worden beslissingen genomen over de te volgen koers: wat moet er dit jaar gebeuren, wat moet er daarna in het volgende jaarplan en wat is het doel voor de lange termijn, dat wordt opgenomen in het volgende schoolplan?

Samen ontwikkelen

De manier van werken met deze cyclus is door SO Fryslân samen met de scholen ontwikkeld in de loop van de jaren en wordt nog steeds verder verfijnd. Het beleidsstuk 'Cyclus Onderwijskwaliteit' geeft een overzicht van de gebieden waarop de scholen uiteindelijk verslag uitbrengen aan het bestuur: de 'Opbrengstschalen'. Al werkend met het systeem wordt steeds iets duidelijker welke inhoud de cyclus krijgt binnen de scholen. Het kwaliteitssysteem is in ontwikkeling en de werkwijze verandert mee.

Posters

Om de Cyclus Onderwijskwaliteit overzichtelijk te maken is het proces samengevat in de vorm van een illustratie. De scholen kunnen aan de hand van deze 'posters', die letterlijk een beeld geven van de toegepaste werkwijze, aan belangstellenden hun werkwijze uitleggen en verantwoorden. Per school is soms nog een eigen illustratie uitgewerkt om de werkwijze nog beter op de specifieke situatie toegesneden te laten zien.

Onderstaand een schematische samenvatting van de in 2022 door de scholen aangegeven tevredenheid.

Figuur 1 Poster Bestuurstoezicht
Onderwijskwaliteit

	Duisterhout	It Twalûk	Kleurryk	Piet Bakkerschool	School Lyndensteyn	Talryk	De Wingerd
Leerling							
Ouder							
Medewerker							
Tussentijdse leeropbrengsten							
Uitstroom					 SO VSO		

Legenda:

Blauw: uitstekend/heel tevreden
Groen: goed/tevreden
Oranje: kan beter/ontevreden
Rood: slecht/ontevreden

Werkwijze gezamenlijke onderwijsontwikkeling

Het CvB wil niet alleen zicht hebben op de onderwijskwaliteit op de scholen, maar wil de gezamenlijke onderwijsontwikkeling op de scholen ook stimuleren en faciliteren. Hiervoor zijn diverse werk-, expert- en projectgroepen ingericht die de gezamenlijke onderwijsontwikkeling vormgeven.

De Regiegroep coördineert de gang van zaken en draagt zorg voor de communicatie met het directeurenoverleg op stichtingsniveau (DOST). De uiteindelijke besluiten worden door het DOST genomen. Deelnemers aan deze groepen zijn directeuren, teamleiders, leerkrachten, stafpersoneel en een lid van het CvB.

SPIL IN SPECIAAL ONDERWIJS

Verantwoording doelen Onderwijskwaliteit

In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van SO Fryslân staat op het gebied van de onderwijskwaliteit het volgende hoofddoel geformuleerd:

• Cyclus onderwijskwaliteit

SO Fryslân heeft de cyclus onderwijskwaliteit geïmplementeerd, het bestuur heeft zicht op de ambities en kwaliteit van het onderwijs en op de samenhang hiervan met de schoolontwikkeling en professionalisering.

Voor het verslagjaar 2022 zijn uit het hoofddoel de volgende jaardoelen afgeleid:

- A. *SO Fryslân haar scholen zitten in de implementatie- en of borgingsfase, zie stichtingsoverzicht jaardoel 1.*
- B. *SO Fryslân heeft een besluit genomen voor de efficiënte werkwijze van het verwerken van de gegevens en afspraken.*
- C. *SO Fryslân heeft in samenspraak een plan van aanpak opgesteld om de kwaliteit van de zelfevaluaties te borgen.*

Evaluatie 2021-2022:

A. Gedeeltelijk gehaald; Op 5 scholen is een verificatiebezoek geweest, It Twalûk en School Lyndensteyn niet. Waar wel een bezoek heeft plaatsgevonden was dat om praktijkervaring op te doen.

B. Ongunstiger dan verwacht, vanwege de bovenstaande oorzaken zijn niet alle DO's door gegaan. Van de DO's die wel doorgang hebben, zijn de afspraken vastgelegd in het stichtingsoverzicht.

C. Ongunstiger dan verwacht. Corona en sollicitatieprocedures voor nieuwe directeuren en teamleden zijn de reden waarom we dit onvoldoende hebben kunnen vormgeven. Zelfevaluatie alleen middels 'metertjes' in het Schoolplan.

Aanbevelingen 2022-2023 Per school afspraken maken voor de implementatie van de cyclus onderwijskwaliteit. De gemaakte afspraken koppelen aan de taken en verantwoordelijkheden van de betrokken functies binnen de school. De directeur moet de inhoudelijke en procesmatige kant van de cyclus onderwijskwaliteit kunnen uitleggen en laten zien hoe er op de resultaten wordt gestuurd.

Actiepunt 2022-2023:

1. Voor elke school zijn concrete doelen geformuleerd in het jaarplan 2022-2023 voor de implementatie van de cyclus onderwijskwaliteit.
2. Op elke school zijn de doelen omgezet naar taken, verantwoordelijkheden en is een planning gemaakt volgens het handboek wat door de schoolontwikkelaars is ontwikkeld.
3. De directeur van elke school kan gedurende het schooljaar de voortgang van de implementatie laten zien in het gesprek met het bestuur tijdens een DO.

Het volgende hoofddoel in het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van SO Fryslân op het gebied van de onderwijskwaliteit is:

- **Zicht op kwaliteit**

SO Fryslân heeft zicht op de kwaliteit van de scholen aangaande tevredenheid op de vijf volgende onderwerpen: uitstroom, tussentijdse leeropbrengsten, ouders, leerlingen en medewerkers.

Voor het verslagjaar 2022 zijn uit het hoofddoel de volgende jaardoelen afgeleid:

- A. *Iedere school kan op alle onderwerpen de cyclus OGW laten zien op papier en in praktijk.*
- B. *Verantwoording en dialoog op websites en Intranet, digitaal vernieuwd.*

Evaluatie 2021-2022:

A. Tevreden over de verdere uitwerking; analyse en onderbouwing van nieuwe ambities per onderwerp. Binnen de nieuwe jaarplannen 2022-2023 komen de ambities zichtbaar terug. De tussentijdse leeropbrengsten zijn nu op alle scholen zichtbaar en kunnen besproken worden, voor een groot deel is men nog niet tevreden over de uitkomst hiervan.

B. Matig tevreden over dit punt; voor een deel is er al wel aan gewerkt en is er voor een aantal onderwerpen al een heldere verantwoording beschikbaar. Het team is hier nog onvoldoende bij betrokken. Dit onderwerp is nog niet op het niveau waarop we met elkaar hebben afgesproken dat de verantwoording naar team en naar ouders eruit zou moeten zien.

Actiepunt 2022-2023:

1. Elke directeur kan op de vijf onderwerpen van de cyclus Onderwijskwaliteit de vijf stappen van de cyclus Opbrengstgericht Werken onderbouwen.
2. Verantwoording en dialoog van de vijf onderwerpen staat in eenvoudige taal op websites en Intranet, digitaal vernieuwd.
3. Alle teamleiders hebben praktijkervaring opgedaan met de vijf onderwerpen in de professioneel dialoog.
4. De school heeft een planning voor de vijf onderwerpen opgenomen, inclusief de wijze waarop de tevredenheid wordt bepaald.

Inspectiebezoek

In de periode december '22 is de inspectie gestart met het reguliere vierjaarlijks onderzoek bij SO Fryslân. In januari/februari '23 heeft dit een vervolg gekregen, de verwachting is dat het eindgesprek van dit onderzoek in februari 2023 zal plaatsvinden.

In mei is er een stelselonderzoek leskwaliteit uitgevoerd op De Wingerd VSO, deze bestond uit 5 lesobservaties. De opgehaalde gegevens die worden verwerkt in de Staat van het Onderwijs die in 2023 verschijnt.

Bestuurlijke visitatie

Schoolbesturen kunnen veel leren van een frisse blik van buiten. Bestuurlijke visitatie is een krachtig instrument voor schoolbesturen om stappen te zetten in hun professionalisering.

Leden van de PO-Raad hebben in de Strategische Agenda afgesproken dat alle schoolbesturen meedoen aan een bestuurlijke visitatie en dat de PO-Raad deze faciliteert.

In 2022 was SO Fryslân geen deelnemer aan dit traject.

2.2 Integraal personeelsbeleid

Bij de analyse van de huidige situatie is vanuit de scholen het onderwerp 'integraal personeelsbeleid' als aandachtspunt naar voren gekomen. Onder integraal personeelsbeleid verstaat SO Fryslân: het regelmatig en systematisch afstemmen van inzet, kennis en bekwaamheden van de individuele werknemer op de ambities van de school. Uitgangspunt is de samenhang tussen de ambitie, de huidige onderwijskwaliteit (zoals vastgesteld in de cyclus onderwijskwaliteit) en het personeelsbeleid, zodat de scholen in staat worden gesteld om het doel 'onze leerlingen zo goed mogelijk voorbereiden op een zo zelfstandig mogelijke plek in onze maatschappij' te bereiken.

Het integraal personeelsbeleid van waaruit SO Fryslân werkt wordt vertaald in een continue werkwijze, waardoor er blijvend aandacht is voor het onderhouden van de bekwaamheden en het welzijn van het personeel. Zo wordt er bijvoorbeeld gewerkt met scholing die specifiek is ontwikkeld voor de leerling populatie van SO Fryslân, worden starters structureel begeleid, hebben we oog voor participatiebanen en is er grip op verzuim.

Binnen het integraal personeelsbeleid van SO Fryslân worden de volgende deelgebieden onderscheiden, met elk hun eigen beleidskader: Strategische personeelsplanning, Professionalisering en Vitaliteit.

Strategische personeelsplanning

De strategische personeelsplanning staat in dienst van het realiseren of continueren van de ambities van de school. Hierbij gaat het zowel om de kwantiteit als om de kwaliteit van personeel: het continu afstemmen van vraag en aanbod.

Professionalisering

Ook het onderdeel Professionalisering van het integraal personeelsbeleid houdt verband met het realiseren of continueren van de ambities van de school. Een onderzoekende houding van de medewerkers is hierbij van belang, en die leidt weer tot toenemende eigen verantwoordelijkheid. De ontwikkeling van de medewerkers wordt vastgelegd in het eigen dossier en is gekoppeld aan bekwaamheidseisen.

Vitaliteit

De kwaliteit van onderwijs wordt voor een belangrijk deel bepaald door de kwaliteit en de vitaliteit van het personeel. Vitaliteit is daarbij een breed begrip, dat draait om het goed kunnen functioneren in de combinatie van werk en privé, de balans tussen uitdaging en overbelasting, tussen perspectief en verbondenheid met de eigen werksituatie, op elk moment van de loopbaan. SO Fryslân streeft naar het zo goed mogelijk inzetten van kwaliteit, talent en bevoegdheid van medewerkers ten behoeve van de ambities van de school. SO Fryslân heeft aandacht voor de loopbaanwensen van het personeel en aandacht voor het ontwikkelen van acties op het gebied van in-, door- en uitstroom om het uitgangspunt van SO Fryslân als aantrekkelijk werkgever vorm te geven.

Werkwijze

Bij het tot stand komen van beleidskaders wordt de inbreng van de scholen als uitgangspunt genomen: waar is behoefte aan? Wat zijn voor de praktijk werkende oplossingen? De eigen verantwoordelijkheid van personeelsleden en de autonomie van de scholen staat steeds meer voorop. Er is steeds vaker sprake van een samenwerking tussen de scholen en het bestuursbureau bij het creëren van kaders, in plaats van een van boven opgelegde benadering. Met dit proces zijn we in 2019 gestart en de komende jaren zullen we er met veel enthousiasme vervolg aan geven.

SO Fryslân volgt daarnaast de landelijke ontwikkelingen en voldoet aan de cao PO en overige wet- en regelgeving. Eventueel wordt dit opgenomen in de planning & control cyclus van P&O. Het bestuur stelt zich tot taak om de verantwoordelijkheden die de medewerkers hebben optimaal te benutten, in het kader van eigenaarschap conform de vastgestelde visie op leiderschap.

Verantwoording doelen Integraal personeelsbeleid

In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van SO Fryslân staat op het gebied van het personeelsbeleid het volgende hoofddoel:

- **Leiderschap**

SO Fryslân heeft de visie op leiderschap vanuit draagkracht vormgegeven, de medewerkers zijn eigenaar van deze visie.

Voor het verslagjaar 2022 zijn daaruit de volgende jaardoelen afgeleid:

1. *SO Fryslân doet praktijkervaring op met de implementatie van de visie op leiderschap.*

Praktijkervaring wordt opgedaan in kleine stapjes. In het verslagjaar is met elkaar besloten om de visie op leiderschap concreet te maken door ook de wijze waarop we in gesprek gaan met elkaar af te stemmen. Gekozen is voor de wijze Waarderend Onderzoeken van Drives at School. Vanaf september 2022 doen alle MT's, het Stafbureau en de leden van de commissie van begeleiding op de scholen de cursus Waarderend Leiderschap in het Onderwijs.

Een volgend hoofddoel in het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van SO Fryslân op het gebied van het personeelsbeleid is:

- **Integraal personeelsbeleid**

SO Fryslân is een aantrekkelijke werkgever.

De werkgroep Strategisch Boeien & Binden heeft als doel de in-, uit-, en doorstroom van het personeel te beïnvloeden én in te springen op de ontwikkelingen die SO Fryslân nog te wachten staan, onder andere de actuele ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Het uitgangspunt hierbij is: SO Fryslân is een aantrekkelijk werkgever.

Er is een klankbordgroep ingericht, bestaande uit medewerkers van de diverse scholen, die inbreng levert voor de (nog verder) te ontwikkelen notities, aanvullingen heeft gegeven en ideeën heeft ingebracht voor het boeien en binden van personeel. Sinds voorjaar 2020 is SO Fryslân aangesloten bij Schoolplein Noord (Noord-Nederland), een platform waar opleiders, besturen en werkzoekenden samenkomen en vacatures worden gedeeld. Daarnaast heeft SO Fryslân de digitale besturenmarkt van NHL/Stenden bijgewoond en een promotiefilm opgenomen.

De volgende jaardoelen voor het verslagjaar 2022 zijn uit het hoofddoel afgeleid:

A. Strategische personeelsplanning:

Binnen dit hoofdonderwerp hebben we onderstaande zaken opgepakt.

Visie op Leraar LD (voorheen L12): Dit doel is behaald. De GMR heeft instemming verleend op de visie leraar LD. De scholen doen praktijkervaring op met de visie op leraar LD.

Kadernotitie Stage: De kadernotitie is vastgesteld, er is een werkwijze opgesteld voor de administratieve verwerking. Op dit moment wordt er praktijkervaring opgedaan.

Kadernotitie werving en selectie. De kadernotitie is geëvalueerd, geüpdatet en vastgesteld en sluit weer beter aan bij de huidige praktijk.

Kadernotitie Vervanging: de kadernotitie wordt op dit moment geëvalueerd met als doel een betere aansluiting met de praktijk nu er niet langer wordt samengewerkt met SLIM Personeelsbemiddeling.

B. Professionalisering:

Kadernotitie scholing. De kadernotitie is definitief vastgesteld en GMR heeft instemming verleend. Er wordt een start gemaakt met het opdoen van praktijkervaring met daarbij een koppeling naar het digitale bekwaamheidsdossier.

Digitaal bekwaamheidsdossier. Een werkgroep is betrokken bij de verdere inrichting van dit systeem gekoppeld aan het opdoen van praktijkervaring met de kadernotitie de professionele dialoog en de kadernotitie scholing.

Implementatie professionele dialoog

Op stichtingsniveau is afgesproken dat de MT's en het bestuursbureau in schooljaar 2022-2023 de scholing waarderend leiderschap gaan volgen. Ook de leraren met taak IB of schoolontwikkeling worden hiervoor uitgenodigd. De meeste groepen zijn gestart met de scholing waarderend leiderschap en/of zitten in de afrondende fase van deze fase en oriënteren zich op het vervolg.

C. Vitaliteit:

P&O heeft zich georiënteerd op het beleidskader vitaliteit. Tijdens het IDOST in februari heeft Emiel Nijenhuis van Koffie en Bubbels ons inzicht gegeven in de kenmerken van de verschillende generaties op de werkvloer en de effecten daarvan op o.a. communicatie en samenwerking. Dit is een eerste kennismaking met het thema vitaliteit. Door een werkgroep is gestart met de ontwikkeling van het beleidskader en deze staat geagendeerd voor het DOST in april 2023.

Naast het werken aan de jaardoelen reserveert P&O tijd voor (het inspringen op) landelijke ontwikkelingen en de planning en control, waaronder formatie en werkverdelingsplan.

Eveneens een hoofddoel In het Strategisch Beleidsplan 2019-2023 van SO Fryslân op het gebied van het personeelsbeleid betreft de onderlinge communicatie:

Voor het verslagjaar 2022 is daaruit het volgende jaardoel afgeleid:

- **Communicatie**

SO Fryslân haar medewerkers zijn tevreden over de organisatie en communicatie tussen en van de scholen onderling en het bestuur.

1. *De communicatie tussen de scholen onderling en het bestuur vindt plaats via de mogelijkheden van Teams en Intranet.*

Evaluatie 2021-2022:

Conform verwachting: Gekozen is door de werkgroep Communicatie om de organisatie Nexxt in te huren om de implementatie van Office voor te bereiden. De Key users van de scholen zijn hiervoor aan zet. Ook het traject van de server naar de Cloud blijkt nog onvoldoende door de scholen opgepakt.

Ontevreden over de externe communicatie, deze is nauwelijks opgepakt.

Actiepunten 2022-2023

1. Alle medewerkers van SO Fryslân zijn op de hoogte van de werkwijze van M365 en de afspraken die we hebben gemaakt over de wijze van communiceren.
2. Er zijn afspraken over het gebruik van M365 bij de communicatiewijze door verschillende functiegroepen binnen SO Fryslân wordt vastgelegd.

De gevolgen van het personeelsbeleid

Uitkeringen na ontslag

In verslagjaar 2022 is € 228.993 uitgekeerd aan transitievergoeding. De transitievergoeding is uitgekeerd aan personeel dat uit dienst is getreden vanwege een beëindigingsovereenkomst met wederzijds goedvinden.

De aandacht die SO Fryslân heeft voor de loopbaanwensen van het personeel en aandacht voor het ontwikkelen van acties op het gebied van in-, door- en uitstroom (Boeien & Binden) hebben als doel om het uitgangspunt van SO Fryslân als aantrekkelijk werkgever vorm te geven. Dit zal naar verwachting ook tot gevolg hebben dat een deel van de werkloosheidskosten wordt voorkomen.

Uitvloeisel van het gevoerde personeelsbeleid is dat er bij twee voormalige werknemers sprake is van uitkeringen voor risico en rekening van de werkgever. Als er echt sprake is van ontslag worden hierbij de kaders van het participatiefonds in acht genomen.

Werkdrukmiddelen

In 2022 is er een bedrag van € 257.935 ontvangen voor de Werkdrukmiddelen¹. Op schoolniveau wordt gezamenlijk door het MT en de teams besloten waar de werkdrukmiddelen voor worden ingezet. Dit wordt opgenomen in het werkverdelingsplan. De personeelsgeleding van de MR (P-MR) heeft ingestemd met de inzet van deze extra middelen om de werkdruk te verlagen. De middelen zijn gedurende het schooljaar op verschillende manieren aangewend, vaak voor de extra inzet van onderwijsassistenten en/of verzorgingsassistenten.

Privacy (AVG) en Veiligheidsbeleid

SO Fryslân heeft als doel gesteld om in mei 2020 te werken volgens de wet Algemene Verordening Gegevensbescherming met betrekking tot de privacy van de leerlingen, ouders en medewerkers. Hiervoor is een werkgroep AVG ingesteld. Deze groep heeft een introductie rond het thema Privacy georganiseerd in het verslagjaar. De werkgroep is op koers voor het toepassen van de verplichtingen rond de AVG in april 2020.

De directeuren van de scholen hebben ervoor gekozen om het papieren Veiligheidsbeleid over te zetten naar het digitale Veiligheidsbeleid volgens de systematiek van *School & Veiligheid*. In 2021 is hiermee een start gemaakt. Het voordeel van het digitale Veiligheidsbeleid is het kunnen delen van inzichten en protocollen, zodat alle scholen op de hoogte zijn van de laatste stand van zaken. In het verslagjaar 2022 heeft het ministerie aangegeven dat de website *School & Veiligheid* niet meer ondersteund blijft worden door het ministerie. Er is een keuze gemaakt om het Veiligheidsbeleid onder te brengen in een module van ParnasSys om hiermee het beleid te borgen. Hiervoor is een traject ingepland wat gereed moet zijn einde schooljaar 2022-2023.

¹ De minister van Onderwijs verstrekt vanaf schooljaar 2018-2019 extra middelen voor het verminderen van de werkdruk binnen het onderwijs. Voor bovengenoemd schooljaar is dit € 155,55 per leerling. Dit loopt op naar € 285 per leerling in schooljaar 2021/2022. De P-MR heeft instemmingsrecht over de inzet van deze werkdrukmiddelen.

Sociale Veiligheidsbeleving

De Inspectie voor het Onderwijs (IvhO) heeft alle scholen verplicht om de Sociale Veiligheidsbeleving van alle leerlingen in kaart te hebben en de resultaten hiervan door te geven. Aan deze verplichting hebben alle scholen voldaan. De sociale veiligheidsbeleving is een onderdeel van het kwaliteitsbeleid van SO Fryslân en is zichtbaar als indicator Leerling in het schema op pagina 19.

Iedere school analyseert de uitkomst van de leerling-enquête (van Q-school), deze analyse wordt op klas-, school- en bestuursniveau besproken. Verbeterpunten worden opgenomen in het jaarplan van de school, de uitkomsten staan in de Verantwoording & Dialoog op de websites van de scholen.

In het verslagjaar waren de uitkomsten op alle scholen goed tot zeer goed.

2.3 Huisvesting & facilitaire zaken

Huisvesting

Stimulering Duurzame Energie

In 2021 is een subsidieaanvraag ingediend in het kader van de regeling Stimulering Duurzame Energie. De subsidie, bestemd voor het investeren in zonnepanelen voor It Twalûk, is toegewezen. De uitvoering is uitgesteld maar zal in 2023 plaatsvinden. De verduurzamingsslag wordt gecombineerd met een optimalisatie van het binnenklimaat. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de toegekende SUVIS-subsidie.

Nieuwe locaties

Sinds augustus 2022 is de SO-afdeling van It Twalûk tijdelijk gehuisvest aan de Telemannstraat 13 te Leeuwarden. Dit in afwachting van de nieuwbouw (zie *Bouwplannen*). In het laatste kwartaal van 2022 is de nieuwe locatie (Buitenbaan 3) van de Duisterhoutschool in Heerenveen geschikt gemaakt voor het (V)SO en kinderopvang Wille. Rond de kerst is de Duisterhoutschool verhuisd van de locatie Het Facet naar Buitenbaan 3; de nieuwe locatie is begin 2023 in gebruik genomen.

Bouwplannen

Bij de Duisterhoutschool zal in de periode van 2023 tot uiterlijk februari 2025 op de nieuwe locatie de 2e fase van de verbouwing plaatsvinden. Met gebruikmaking van de SUVIS-subsidie wordt het binnenklimaat verbeterd en het gebouw enigszins verduurzaamd. Met de gemeente is afgesproken dat de school het gebouw maximaal voor 10 jaar in gebruik neemt. In deze periode werken gemeente, school samen met de VO-besturen aan een lange termijn huisvestingsplan voor de Duisterhoutschool.

Voor School Lyndensteyn worden plannen ontwikkeld voor (ver)nieuwbouw. Dit als alternatief voor vervangende nieuwbouw. Naar aanleiding van een ingediende huisvestingsaanvraag is de school gefaseerd opgenomen in het gemeentelijk integraal huisvestingsplan (IHP). De eerste fase (2022/2023) betreft een verbetering van het binnenklimaat met gebruik van de SUVIS-subsidie; de tweede fase is het ontwerp (2024) en de realisatie van de vernieuwbouw (2025-2027).

De SO-locatie Larix van It Twalûk in Leeuwarden is sterk verouderd. Voor dit gebouw staat vervangende nieuwbouw gepland. Hierbij wordt samenwerking gezocht met het KDC De Vlieger (Alliade). Er is gekozen voor nieuwbouw op de huidige locatie aan de Larixstraat/Dennenstraat. Er is een projectmanager aangesteld. In 2023 wordt het ontwerp gemaakt en zal verder invulling worden gegeven aan de vorm van samenwerking. Vermoedelijk start de bouw in Q2-2024 en zal het gebouw eind Q2-2025 in gebruik genomen kunnen worden.

Voor de VSO-locatie van It Twalûk is een verduurzamingstraject in gang gezet. Het bestaande pand inclusief de gemeentelijke gymzaal worden verduurzaamd en het binnenklimaat verbeterd. In 2021 zijn de voorbereidingen gestart; de uitvoering vindt plaats in 2023.

Voor het al in eerdere jaren gestarte nieuwbouwproject 'Samen Kansrijk' in Drachten heeft in 2021 de architectenselectie plaatsgevonden. In 2022 is een nieuwe projectmanager aangesteld. De aanbesteding vindt plaats in het voorjaar van 2023. Naar verwachting start de bouw in 2024 en kan de nieuwbouw in 2025 in gebruik worden genomen.

ICT

In het verslagjaar is er geïnvesteerd door medewerkerssystemen te vervangen door laptops. Verder is de documentenstructuur volledig overgegaan op het Microsoft 365 Platform. Tegelijkertijd heeft er een training plaatsgevonden voor medewerkers. Als laatste is de beveiliging van dit Platform verhoogd. In 2023 zal verder worden gegaan met de investering in laptops en zal verouderde randapparatuur vervangen worden.

2.4 Financieel beleid

Werkwijze

De beleidsnotitie Planning & Control (P&C) is een belangrijk instrument van het financieel management. Met de P&C-cyclus wordt systematisch inhoud gegeven aan het richting geven (het besturen ofwel Planning) en het op koers houden (beheersen ofwel Control) van de organisatie. Via deze P&C is de allocatie van middelen geregeld. De budgetten op school- en bestuursniveau worden jaarlijks vastgesteld naar aanleiding van het beleidsstuk Personeelsformatie Speciaal Onderwijs Fryslân, dat op 30 januari 2017 is vastgesteld. In verband met de vereenvoudigde bekostiging is dit beleidsstuk in het eerste kwartaal van 2023 geëvalueerd.

In de afgelopen jaren was de stichting 'in control', doordat de kosten in de pas zijn gebleven met de baten en er op totaalniveau conform de begroting gehandeld is.

De begroting komt tot stand in overeenstemming met de statutaire bepalingen en de daaraan gekoppelde P&C-cyclus. De begroting van de stichting wordt gevormd door de samenvoeging (consolidatie) van de schoolbegrotingen en de bovenschoolse begroting. De schooldirecteur is verantwoordelijk voor de schoolbegroting. Het CvB legt periodiek verantwoording af aan de RvT over de financiële stand van zaken.

Vermogensbeleid

SO Fryslân is een financieel gezonde organisatie. Al enige jaren heeft SO Fryslân te maken met een sterke vermogenspositie. In 2016 is het Vermogensbeleid vastgesteld, dat onder meer ten doel heeft om het eigen vermogen te laten afnemen omdat het opbouwen van een sterke vermogenspositie geen intrinsieke doelstelling van SO Fryslân is.

Vanaf het kalenderjaar 2016 wordt daarom gewerkt met een negatieve begroting. Het vermogensbeleid maakt onderdeel uit van de P&C-cyclus. Periodiek wordt het vermogensbeleid bijgesteld. In het voorjaar van 2022 is het Risicoprofiel van de stichting geactualiseerd, door het surplus aan vermogen hoefde het Vermogensbeleid niet te worden aangepast.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het is de bedoeling om in de toekomst de scholen van SO Fryslân grotendeels energieneutraal te laten draaien. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland heeft inmiddels een subsidie SDE (Stimulering Duurzame Energie) toegekend aan vier van de scholen. Naast deze subsidie zal SO Fryslân zelf ook moeten investeren.

In 2021 is de Intentieovereenkomst ontzorgingsprogramma verduurzaming klein maatschappelijk vastgoed ondertekend met de Provincie Fryslân. Er is subsidie beschikbaar gesteld voor het in beeld brengen van de acties die moeten worden ondernomen om te komen tot de gewenste energietransitie. De resultaten hiervan zullen in het voorjaar van 2023 bekend worden.

De gevolgen van het financieel beleid

Analyse financieel resultaat

Onderstaand wordt het resultaat van 2022 op hoofdlijnen vergeleken met de begroting 2022 en de realisatie in 2021.

Samenvatting exploitatieoverzicht (x € 1.000)	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	Verschil 2022
Baten				
(Rijks)bijdragen OCW	29.534	28.581	33.009	4.428
Overige overheidsbijdr.	191	136	194	58
Steunpunt	985	908	908	0
Overige baten	1.082	569	768	200
	31.792	30.194	34.879	4.685
Lasten				
Personele lasten	27.297	26.888	30.371	3.483
Afschrijvingen	425	500	505	6
Huisvestingslasten	1.814	1.593	1.741	148
Instellingslasten	2.056	1.803	2.676	873
	31.593	30.784	35.294	4.510
Financiële baten	0	0	31	31
EXPLOITATIESALDO	199	-590	-384	206

Resultaat

In 2021 was er sprake van een positief exploitatiesaldo van € 199.000. Van substantiële invloed op dit resultaat waren de NPO-gelden.

Het kalenderjaar 2022 sluit af met een negatief resultaat van € 384.242, tegenover een begroot negatief resultaat van € 590.000.

De (Rijks)bijdragen en de personele lasten wijken sterk af van de begroting. Dit heeft alles te maken met de exploitatie van de NPO, de definitieve bekostiging over twee schooljaren en de CAO-aanpassingen in het afgelopen kalenderjaar. In 2022 was er sprake van een eerste CAO- (het dichten van de loonkloof met het VO) en een tweede CAO-aanpassing (loonbijstelling). Deze aanpassingen zijn verwerkt in de definitieve bekostiging en personele lasten.

Met ingang van het kalenderjaar 2023 is er sprake van een vereenvoudiging van de bekostiging (1 bedrag per leerling voor materieel en personeel per kalenderjaar).

Door deze wijziging moest er per 31 december 2022 éénmalig een vordering op het Ministerie worden afgeboekt van 1,8 mln. Dit bedrag is verwerkt in bovengenoemde exploitatie.

Baten

De Rijksbijdragen vallen in 2022 hoger uit door het hoger vaststellen van de bekostiging (zie eerdere alinea). Hierdoor zijn deze Rijksbijdragen substantieel hoger dan werd verwacht. Bovendien zijn de Rijksbijdragen hoger als gevolg van de vergoeding van de NPO-gelden.

De overige overheidsbijdragen zijn eveneens hoger dan begroot, door het verantwoorden van verschillende projecten en hogere vergoedingen vanuit de gemeenten.

De overige baten vallen iets hoger uit als gevolg van de verantwoording van de projecten die zowel onder de baten als lasten verantwoord zijn. (Grutsk (It Twalûk) en ESF gelden)

Lasten

Personele lasten

De personele lasten vallen substantieel hoger uit dan begroot. Dit komt zowel door een stijging van de loonkosten als een grotere omvang van het personeelsbestand. De salariskosten zijn gestegen als gevolg van de eerdergenoemde CAO-aanpassingen. Bovendien is er meer formatie ingezet vanwege leerlingengroei, de inzet van formatie op projectgelden (NPO, ESF en Grutsk) en vervanging. In 2022 was er nog sprake van een relatief hoog ziekteverzuimpercentage vanwege Corona. Hierdoor waren de vervangingskosten ook relatief hoog. Als laatste kunnen we de transitievergoedingen benoemen, in 2022 hebben een aantal collega's vervroegd afscheid genomen.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten zijn conform begroting.

Huisvestingslasten

De totale huisvestingslasten vallen hoger uit dan begroot. Bij De Wingerd is het schoolplein aangepast en op alle scholen is er geïnvesteerd in CO2 meters. Voor deze meters is in 2022 een vergoeding ontvangen vanuit het Ministerie. Bovenstaande kosten zijn ten laste van de exploitatie geboekt. Verder valt 'schoonmaak' hoger uit dan begroot, de schoonmaakbedrijven hebben de aanpassing van de CAO doorbelast aan de klanten.

Overige instellingslasten

Onder deze post worden diverse uitgaven verantwoord. De post 'deskundigenadvies' laat net als vorig jaar weer een overschrijding zien. Er is wederom expertise ingehuurd voor het project 'Samen Kansrijk' en voor huisvesting (renovatie en nieuwbouw). Verder zijn er overschrijdingen op 'Onderwijsleerpakket (OLP)' en 'ICT', door de groei van het aantal leerlingen is hier meer voor uitgegeven. Tevens is er sprake van een inhaalslag voor het OLP na de coronaperiode, hierdoor is meer aangeschaft. De overschrijding op ICT heeft o.a. te maken met investeringen beneden de € 2.500 (ondergrens investeringen), de leerlingengroei en de beveiliging.

Financiële baten en lasten

Het surplus aan liquide middelen is al enkele jaren gestald bij het ministerie van Financiën (Schatkistbankieren). Het ministerie keert sinds het laatste kwartaal van 2022 weer rente uit op de lopende bankrekening courant. In 2023 zijn er deposito's uitgezet conform de dakpanconstructie.

Investerings

In onderstaand overzicht zijn de werkelijke investeringen afgezet tegen de investeringsbegroting. De voorgenomen investering in zonnepanelen voor It Twalûk is doorgeschoven naar 2023.

De inrichting van de nieuwe locatie van de Duisterhoutschool heeft rondom de kerstvakantie plaatsgevonden en is deels verantwoord in 2022, de overige inrichting zal in 2023 plaatsvinden.

Qua overige investeringen wordt er binnen de begroting gehandeld.

Investerings (x € 1.000)	Begroting	Realisatie	Verschil
Zonnepanelen It Twalûk	150	9	141
Inrichting locatie Duisterhout	600	194	406
Inventaris en apparatuur (ICT)	600	552	48
Andere vaste bedrijfsmiddelen	57	12	44
Totaal	1.406	767	640

Verwachting op de lange termijn (continuïteitsparagraaf)

De begroting 2023 maakt deel uit van de rollende meerjarenbegroting². Deze geeft een financiële doorkijk naar het kalenderjaar 2026. Uitgaande van gelijkblijvende leerlingenaantallen vanaf de laatste teldatum laat de meerjarenprognose geen grote bewegingen zien. In december 2022 zijn de begroting 2023 en de Meerjarenbegroting 2024-2026 goedgekeurd en vastgesteld. Eén van de belangrijkste uitgangspunten is dat scholen meer autonomie en verantwoordelijkheid hebben. Daarom zijn ze vanaf 2020 uitgerust met een eigen algemene reserve en is de bekostiging van de school bepalend voor het opstellen van de schoolbegroting.

Meerjarenraming SO Fryslân (x € 1.000)				
	2023	2024	2025	2026
Rijksbijdragen	33.870	33.260	33.172	33.084
Overige overheidsbijdr.	144	144	144	144
Overige baten	1.368	1.288	1.288	1.288
	35.382	34.692	34.604	34.516
Personele lasten	30.944	30.113	30.025	29.937
Afschrijvingen	622	622	622	622
Huisvestingslasten	2.239	1.775	1.775	1.775
Instellingslasten	2.092	2.012	2.012	2.012
	35.897	34.522	34.434	34.346
EXPLOITATIESALDO	-515	170	170	170

Voor 2023 wordt er een negatief saldo begroot. Dit is in overeenstemming met de beleidslijn Vermogensbeleid.

Personele bezetting in FTE over meerdere jaren					
Schooljaar	2022/2023*	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2024/2025
Management/Directie	18,52	18,52	18,52	18,52	18,52
Onderwijzend personeel	161,60	161,60	161,60	161,60	161,60
Overige medewerkers	196,15	196,15	196,15	196,15	196,15
Flexibele schil (detacheringen)	4,58	4,58	4,58	4,58	4,58
Totaal	380,85	380,85	380,85	380,85	380,85
<i>Leerlingenaantallen</i>	<i>1207</i>	<i>1207</i>	<i>1207</i>	<i>1207</i>	<i>1207</i>
Peildatum 01-01-2023					

² 'Rollend' houdt in, dat de meerjarenbegroting ieder kalenderjaar wordt bijgesteld op grond van exploitatieresultaten en nieuwe inzichten in de ontwikkeling van baten en lasten.

SO Fryslân beschikt over voldoende beheersinstrumenten, zoals de 'interne en externe flexibele schil' rond het vaste personeelsbestand, om te voorkomen dat het kostenniveau te hoog blijft in verhouding tot het aantal leerlingen.

In het beleid van SO Fryslân wordt op grond van de demografische ontwikkelingen in het verzorgingsgebied geen rekening gehouden met een scenario van afnemende krimp van de leerlingenaantallen. Daarom wordt in de personeelsbezetting over meerdere jaren het aantal fte's constant gehouden.

Prognosebalansen SO Fryslân

(x € 1.000)

	Werkelijk 31-12-22	Prognose 31-12-23	Prognose 31-12-24	Prognose 31-12-25
ACTIVA				
Materiële vaste activa	3.459	4.360	4.238	4.116
Vorderingen	1.475	1.475	1.475	1.475
Liquide middelen	7.462	5.425	5.095	4.765
Totaal activa	12.396	11.259	10.807	10.355
PASSIVA				
Eigen vermogen				
* Algemene reserve	4.831	4.384	4.489	4.269
* Bestemmingsreserves				
* Privaat	720	720	720	720
* Projecten	400	300	200	100
* Professionalisering	258	118	18	0
* NPO	677	327	50	0
* Communicatieplan	94	44	14	0
* Personele reserve	277	227	177	127
Voorzieningen	325	325	325	325
Kortlopende schulden	4.814	4.814	4.814	4.814
Totaal passiva	12.396	11.259	10.807	10.355

In het bovenstaande is rekening gehouden met de investeringen en de begrote resultaten uit de meerjarenbegroting.

Zoals al eerder aangegeven, is SO Fryslân voldoende flexibel om te kunnen voorkomen dat het kostenniveau in verhouding te hoog wordt. Baten en lasten kunnen tijdig in evenwicht worden gebracht door in te grijpen in de flexibele schil van het personeelsbestand. Tevens zijn er beheersmaatregelen in de materiële sfeer getroffen om de risico's zoveel mogelijk te beperken; langlopende verplichtingen worden waar mogelijk vermeden om soepel in te kunnen spelen op veranderende omstandigheden.

Gevolgen Corona

Het Ministerie heeft voor twee schooljaren aanvullende bekostiging beschikbaar gesteld voor het wegwerken van achterstanden die zijn veroorzaakt door corona, de zogenaamde NPO-gelden. Voor SO Fryslân is dit een bedrag van 1,7 mln. De verantwoording over het kalenderjaar 2022 is opgenomen in de exploitatie. De niet bestede middelen zijn verantwoord in een bestemmingsreserve.

Risicoprofiel

Op 12 mei 2022 is het financieel risicoprofiel opnieuw opgesteld voor stichting SO Fryslân. Door middel van de uitgevoerde risicoscan heeft SO Fryslân zicht verkregen op de belangrijkste financiële risico's, de (aanwezige) beheersmaatregelen, de werking van de beheersmaatregelen en de netto risico's³ waarvoor de vorming van een buffervermogen noodzakelijk is.

Omschrijving	Kans	Gevolg min.	Gevolg max.
Onvoorzienbare en onbeheersbare leerlingfluctuatie	30%	300.000	500.000
Financiële gevolgen van beëindiging arbeidsrelatie	90%	150.000	300.000
Instabiliteit in bekostiging	30%	300.000	500.000
Onvoldoende indexatie van bekostiging	70%	150.000	300.000
Hoger dan begrote kosten voor (ziekte-)vervanging	70%	300.000	500.000
Arbeidsmarkt schaarste (hogere kosten)	50%	150.000	300.000
Overdracht en invoeging van scholen	50%	300.000	500.000
Restrisico's	50%	300.000	500.000
Uitvoeringsrisico in de bedrijfsvoering (vaste voet)	100%	500.000	750.000

Met een Monte Carlo simulatie⁴ is bepaald dat met een gewenste zekerheid van 90% een aan te houden vermogen van € 2.6 mln. voldoende is om bovenstaand profiel af te kunnen dekken.

Na onderzoek blijkt dat stichting SO Fryslân voldoende flexibel is om kostenremanentie (na-ijlende kosten) op te vangen. Hiermee kunnen baten en lasten weer tijdig in evenwicht worden gebracht. Tevens zijn de juiste beheersmaatregelen getroffen om de risico's zoveel mogelijk te beperken. Mocht zich in de toekomst toch nog een onverwachte gebeurtenis voordoen die een negatieve invloed heeft op het behalen van doelstellingen, dan is er voldoende buffervermogen aanwezig. Met al deze maatregelen heeft SO Fryslân de risico's tot een minimum beperkt.

Periodiek zullen de financiële risico's herijkt worden. Het risicoprofiel is voortdurend een aandachtspunt en maakt deel uit van de P&C-cyclus bij het opstellen van de begroting en bij het vaststellen van de jaarrekening.

³ Een netto risico is een risico dat overblijft na het dempende effect van beheersmaatregelen. Bij het inschatten van kans en gevolg is het van belang de getroffen beheersmaatregelen in ogenschouw te nemen. Kans en gevolg worden dus ingeschat op netto risico.

⁴ Simulatietechniek waarbij een fysiek proces niet één keer maar vele malen wordt gesimuleerd, elke keer met andere startcondities.

Financiële ontwikkelingen in kengetallen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste financiële kengetallen weergegeven.

	2021	2022	2023	2024	2025
Balans					
Weerstandsvermogen	22,2%	20,8%	17,3%	16,3%	15,1%
Solvabiliteit	64,7%	61,2%	57,2%	55,5%	53,5%
Liquiditeit	2,11	1,86	1,43	1,36	1,30
Exploitatie					
Rentabiliteit	0,6%	-1,1%	-1,5%	0,5%	0,5%
Huisvestingsratio	5,9%	5,1%	6,4%	5,3%	5,3%

Weerstandsvermogen

Binnen de Primaire Onderwijssector wordt er bij een weerstandsvermogen dat tussen de 10% en 40% van de rijksbijdragen ligt, uitgegaan van een gezonde financiële situatie. Het percentage is echter sterk afhankelijk van het risicoprofiel van de betrokken onderwijsinstelling. Bij een hoger risicoprofiel is er een grotere buffer nodig om tegenvallers op te kunnen vangen.

Over 2022 zijn de baten circa 35 miljoen euro (Rijksbijdrage 33 miljoen) en bedraagt het eigen vermogen circa 7.3 miljoen euro. Hierdoor ontstaat er een weerstandsvermogen van 20,8%.

Solvabiliteit

De solvabiliteit wordt bepaald door het eigen vermogen uit te drukken in een percentage van het balanstotaal. Voor de stichting is dit percentage 61,2%. Binnen de sector Primair Onderwijs wordt een normpercentage van 33,33% gehanteerd. Hier zit de stichting in het verslagjaar ruim boven.

Liquiditeit

De liquiditeit geeft aan in hoeverre het bestuur op korte termijn aan haar verplichtingen, zoals kortlopende schulden, maar ook de betalingen van salarissen en de bekostiging van investeringen, kan voldoen. Het betreft een verhoudingsgetal tussen de vlottende activa en de kortlopende schulden. De norm is 'groter dan 1' en met een liquiditeit van 1,86 in 2022 voldoet de stichting hier ruim aan.

Rentabiliteit

De rentabiliteit wordt bepaald door het 'resultaat uit de gewone bedrijfsvoering' uit te drukken in een percentage van het totaal aan baten. In non-profit organisaties wordt de rentabiliteit ook wel het begrotingsoverschot genoemd (of het begrotingstekort bij een negatief exploitatieresultaat). De norm is vastgesteld op 0%. Het bestuur streeft naar een volledig evenwicht tussen de jaarlijkse baten en lasten. Voor het kalenderjaar 2022 is er bewust een negatief resultaat begroot en een negatieve exploitatie gerealiseerd. De rentabiliteit in 2022 bedraagt 1,1% negatief.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio 5,1% geeft het aandeel van de totale huisvestingslasten in verhouding van de totale lasten weer. Als signaleringswaarde wordt een maximum van 10% gehanteerd.

Signaleringswaarde vermogen

Het Ministerie heeft zogenaamde signaleringswaarden ontwikkeld om bovenmatige reserves bij onderwijsinstellingen in beeld te brengen. Aanleiding was de conclusie van de Inspectie in 2018 in 'De Financiële Staat van het Onderwijs 2017' dat de reserves van onderwijsinstellingen geleidelijk

toenemen. Een financieel gezonde organisatie is nodig om leerlingen zoveel mogelijk te blijven bedienen van goed onderwijs, maar dat neemt niet weg dat besturen niet onnodig geld moeten oppotten.

SO Fryslân heeft het opstellen van de 'Risicoanalyse' opgenomen in de P&C-cyclus. Deze analyse wordt periodiek uitgevoerd door een externe partij. De risicoanalyse bepaalt welke financiële buffer (reserves) minimaal moet worden aangehouden om risico's financieel af te kunnen dekken en welk deel als 'surplus' kan worden aangemerkt.

In 2016 is in dit verband het vermogensbeleid ontwikkeld, waarin het surplus is vertaald naar bestemmingsreserves die vanuit strategische en tactische doelen (Strategisch beleidsplan) zijn vastgesteld. Vanaf het kalenderjaar 2016 wordt er gewerkt met een negatieve exploitatiebegroting door te investeren in een aantal beleidsterreinen. Hierdoor zal het surplus op het vermogen geleidelijk afnemen in de komende jaren. Uitgaande van de formules die het Ministerie hanteert voor de berekening van het normatieve publiek eigen vermogen (signaleringswaarde), zit de stichting € 245.952 onder deze norm.

Reserves

Naast de algemene reserve beschikt de stichting over een aantal zogenaamde bestemmingsreserves. In de vergadering van december 2019 heeft de RvT ingestemd met het voorstel tot herschikken van het eigen vermogen.

Bestemmingsreserve Professionalisering

Het scholingsbeleid wordt onder andere vormgegeven door professionaliseringsactiviteiten via het Noordelijk Onderwijs Gilde (NOG). Jaarlijks wordt 40% van deze kosten bovenschools gefinancierd.

Bestemmingsreserve Communicatieplan

Recent is er een intern en extern communicatieplan opgesteld. Om deze plannen te realiseren is een incidentele investering nodig. Hierbij wordt gedacht aan een tijdelijke communicatiemedewerker: twee dagen in de week gedurende twee jaar.

Bestemmingsreserve Personeel

Naar aanleiding van de Strategische personeelsplanning voor de komende jaren is er een bedrag gereserveerd voor incidentele omstandigheden.

Bestemmingsreserve Projecten

In de vergadering van de RvT van 2 april 2014 is besloten om een Bestemmingsreserve Projecten aan te houden. Bij het herschikken van vermogen per 31 december 2019 is deze reserve opnieuw op peil gebracht.

Bestemmingsreserve NPO (Nationaal Programma Onderwijs)

In ingang van 1 augustus 2022 zijn onder de noemer Nationaal Programma Onderwijs (NPO) extra middelen beschikbaar gesteld om achterstanden in het onderwijs die zijn veroorzaakt door de coronapandemie in te lopen. Op alle scholen zijn de leerkrachten en de ouders bevraagd en zij geven voor het overgrote deel aan dat er achterstanden zijn opgelopen in het sociaal emotioneel functioneren en dan met name op het samenwerken, samenspelen en het aangaan van vriendschappelijke contacten. Daarnaast zijn er achterstanden opgelopen in de cognitieve ontwikkeling en is er behoefte aan het optimaliseren van de basisvakken. Op elke school is een meerjarenplan gemaakt om de NPO middelen in te zetten, met instemming van de MR-en van de

scholen. Deze plannen bevatten specifieke en extra activiteiten in het kader van een zo optimaal mogelijk en rijker aanbod. In het verslagjaar zijn de plannen geëvalueerd en bijgesteld en/of gecontinueerd waar nodig.

Tegenover deze subsidie staan de lasten met betrekking tot dit project. Het saldo van deze middelen is per 31 december geparkeerd in de bestemmingsreserve NPO.

Privaat

De bestemmingsreserves privaat hebben veelal betrekking op de uit het verleden opgebouwde gelden die niet uit publieke middelen verkregen zijn. Hierbij moet gedacht worden aan rente-inkomsten, giften en ouderbijdragen. Er is een algemene private reserve, om de scheiding tussen publiek en privaat aan te houden.

Verder worden er voor de buitenschoolse activiteiten zogenaamde schoolfondsen bijgehouden, bestaande uit de bijdragen van ouders. Deze schoolfondsen worden ingezet voor bijzondere dagen en schoolreizen.

Algemeen Publiek

Aan de Algemene reserve publiek wordt het resultaat over het kalenderjaar toegevoegd of onttrokken.

Overige informatie

Projectplan ESF Arbeidstoeleiding Friesland en Impulsgelden Baankansen

Evenals voorgaande jaren zijn de beschikbare gelden afkomstig uit de ESF-subsidie ingezet voor arbeidstoeleiding in de vorm van branchecursussen in de sectoren Zorg & Welzijn, Land- & Tuinbouw en Techniek.

Daarnaast zijn er Impulsgelden voor Baankansen door de Arbeidsmarktregio Friesland aangevraagd en wederom toegekend door het Rijk. Ook deze zijn conform de aanvraag ingezet in het verslagjaar.

Fonds Cultuurparticipatie/Meer muziek in de klas

Een aantal scholen hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om projectplannen bij het Fonds Cultuurparticipatie in te dienen voor verschillende subsidies. Toegekend zijn bijvoorbeeld Muziekimpuls en Versterking Cultuureducatie VSO.

Internationalisering

Er is geen sprake van internationalisering binnen stichting SO Fryslân in 2022.

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

SO Fryslân hanteert Inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Treasury- en financieringsbeleid

SO Fryslân kan middelen uitzetten uit hoofde van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd door de richtlijnen en limieten van het treasurybeleid.

SO Fryslân heeft geldmiddelen uitstaan bij het Minserie van Financiën (Schatkistbankieren). In 2022 is er geen negatieve rente betaald en voor het eerst in een lange periode weer rente uitgekeerd € 30.761. Eind 2022 was er voor € 7.461.856 aan liquide middelen aanwezig ten opzichte van € 6.090.067 eind 2021. Er zijn geen wijzigingen geweest in het treasurybeleid.

3. Raad van Toezicht (RvT)

Bestuursstructuur SO-Fryslân

Na de aankondiging eind 2021 van dhr. Diever dat hij SO-Fryslân op eigen verzoek wenste te verlaten in verband met het aanvaarden van een nieuwe functie heeft de raad van toezicht besloten extern advies in te winnen over de gewenste besturingsstructuur van SO-Fryslân. Het advies diende zich richten op:

- Gewenste besturingsstructuur (aard en omvang) binnen de organisatie SO-Fryslân als geheel
- omvang van CvB, gebaseerd op de taken van het CvB
- Gewenste ondersteuning van CvB en RvT vanuit het bestuursbureau
- Relatie en taakverdeling CvB/directeuren/MT's van SO-Fryslân

Om tot een breed gedragen invulling te kunnen komen wenste de RvT alle betrokken geledingen binnen SO Fryslân (CvB, directeuren, GMR, bestuursbureau, leden RvT) in dit adviestraject te betrekken. Het adviestraject is vanaf januari 2022 voortvarend gestart. Over het concept advies heeft de RvT bijeenkomsten met de betrokken geledingen gehouden. Alle geledingen hebben positief geadviseerd over het voorgenomen besluit van de Raad van Toezicht en uiteindelijk heeft dit geleid tot de volgende breed gedragen nieuwe besturingsstructuur:

- een één-hoofdig CvB voor SO-Fryslân per 1 augustus 2022
- Uitbreiding bestuursbureau met bestuurssecretaris
- Uitbreiding bestuursbureau met kwaliteitsmedewerker in vaste dienst

Daarnaast is er in gezamenlijkheid besloten om via een ontwikkelopgave voor de komende jaren na te gaan of het CvB samen met het directeurenoverleg kan komen tot een vorm van gedistribueerd leiderschap. De Raad spreekt haar waardering uit voor alle inzet die vanuit alle betrokken medewerkers is gedaan.

Vergaderingen Raad van Toezicht

De raad heeft in 2022 6x vergaderd in 2022 en gelukkig konden de vergaderingen weer fysiek plaatsvinden.

Overleg GMR en directeuren

De raad heeft in het voorjaar het jaarlijkse gesprek met de directeuren gevoerd, Het was een plezierig overleg waarin de directeuren een beeld schetsten van de ontwikkelingen op hun scholen.

Met de GMR heeft de raad 2 gesprekken gevoerd: op 9 februari is gesproken over een aantal ontwikkelingen uit 2021, en de visie van de RvT daarop. In het tweede gesprek op 16 mei is uitvoerig en zeer plezierig met de GMR gesproken over het advies voor de toekomstige besturingsstructuur en de vragen die de GMR in brede zin daarover had.

RvT vergaderingen

In totaal heeft de Raad in 2022 zes keer vergaderd. De formele stukken zoals de kaderbrief, begrotingen, kwartaalrapportages jaarverslag/jaarrekening zijn behandeld en vastgesteld.

Onderwijskwaliteit is een vast agendapunt op alle vergaderingen en het CvB heeft ons veel informatie aangeleverd wat ons zicht op de aanpak in de scholen heeft versterkt. Ook is dit aspect goed besproken ter voorbereiding van het gesprek van de RvT met de Inspectie in januari 2023.

Ook de concept toezichtsvisie/ toezichtskader is aan de orde geweest. In juni is een aparte beleidsmiddag gehouden waarin de raad van toezicht de contouren van de toezichtsvisie en het toezichtskader heeft vastgesteld. Het opstellen van de toezichtsvisie is tevens benut als interne zelfevaluatie; welke raad van toezicht willen we zijn en wat zijn onze kernwaarden. In 2023 is het de bedoeling om de zelfevaluatie te doen onder leiding van een externe. Dit is in het overleg met het CvB ook besproken en er is afgesproken dit in de tijd te stroomlijnen met het nieuw op te stellen Strategisch Beleidsplan voor de komende 4 jaar.

De Raad van Toezicht onderschrijft in dit verband de algemene uitgangspunten van de code “Goed Onderwijsbestuur”, opgesteld door de PO-Raad. Het principe “pas toe en leg uit” maakt hier onderdeel van uit. De positionering en de rol van het intern toezicht is ingericht volgens deze uitgangspunten. De Raad heeft vastgesteld dat er geen sprake is van situaties van potentieel tegenstrijdig belang. De Raad van Toezicht heeft -voor zover het binnen haar competenties ligt- vastgesteld dat SO Fryslân ook in 2022 de code en andere relevante wettelijke voorschriften heeft nageleefd.

Evaluatie uitvoerend bestuur

Het functioneren van het College van bestuur wordt beoordeeld door de remuneratiecommissie via zowel functionerings-, als beoordelingsgesprekken. Het jaar 2022 stond in het teken van de wijziging van de bestuursstructuur van een 2 hoofdig naar een 1 hoofdig bestuur per 22 augustus 2022. Met het CvB is daarom in december een voortgangsgesprek gevoerd; daarin is afgesproken dat de bestuurder schriftelijk een aantal doelstellingen/resultaatsgebieden gaat formuleren voor het komende schooljaar en dat dat de basis vormt voor functioneringsgesprek in juni 2023. De remuneratiecommissie attendeert het CvB op de evaluatie tool die is gemaakt voor bestuurders uit PO/VO. Afgesproken is dat we die tool gaan inzetten (o.a. met behulp van 360 graden feedback) voor het gesprek in juni.

Samen Kansrijk

Apart aandacht verdient het project Samen Kansrijk. Gedurende 2022 is de Raad van Toezicht over de voortgang in dit project geïnformeerd, met name gericht op de momenten van besluitvorming door de raad. In december 2022 is er een informatieve bijeenkomst geweest met de 3 Raden van Toezicht die betrokken zijn in dit project van het tot stand komen van een nieuwe school, c.q. een nieuwe Stichting, c.q. een nieuwe governance structuur voor de nieuwe school. Daarin ging het met name om gezamenlijk geïnformeerd te worden over de ontwikkelingen rondom die gewenste organisatievorm en governancestructuur. Besluitvorming was nog niet aan de orde; dit is pas in 2023 voorzien, maar de raad heeft hierin goed zijn eigen positie kunnen bepalen o.b.v. de geleverde informatie.

Schoolbezoek

De raad van toezicht was verheugd dat schoolbezoek weer mogelijk is. In de mei-vergadering is in dat verband, voorafgaand aan de RvT vergadering school Lydensteyn bezocht. De raad was zeer onder de indruk van de expertise en inzet op de school voor hun leerlingen. Een bezoek is altijd te kort, maar de raad wil in ieder geval inzetten om jaarlijks 2 schoolbezoeken af te leggen.

Scholing

De raad van toezicht is van mening dat scholing in het kader van good governance, c.q. modern

toezichthouderschap, nuttig en noodzakelijk is. In 2022 heeft de voorzitter de 3-daagse leergang voor voorzitters van raden van toezicht gevolgd en hebben 3 leden de leergang voor startende toezichthouders gevolgd. Daarnaast is ook de scholing 'financiën voor de niet-financiële toezichthouder door een RvT lid gevolgd. Alle leergangen waren vanuit de VTOI-NVTZ georganiseerd.

Bezetting commissies en hoofd- en nevenfuncties

Agendacommissie: mevr. Pruiksmā, mevr. De Graaf

Financiële commissie: dhr. Drenth, dhr. Dijkstra, dhr. Faber, mevr. Pruiksmā

Remuneratiecommissie: mevr. Stam (vz.), mevr. De Graaf

Plaatsvervangend voorzitter: mevr. de Poorte

De functies en nevenfuncties van de toezichthouders zijn opgenomen onder 1.1. Organisatie – pag. 8.

Vergoedingsregeling

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen op jaarbasis € 6.000. De voorzitter ontvangt € 8.000.

De vergoedingsregeling is gebaseerd op een VTOI-richtlijn.

Financiën en risicomanagement

De financiële positie van de organisatie, waaronder de vermogenspositie, is stabiel. Hierbij blijft het bewaken van het in balans houden van inkomsten en uitgaven een significante opdracht. Uit de in de jaarrekening opgenomen cijfers valt te constateren dat het jaar 2022 goed is afgesloten. Er is binnen de begroting gehandeld. Wij concluderen dat de stichting 'in control' is. De Raad van Toezicht gaat met het College van Bestuur nader van gedachten wisselen over de doelmatige besteding van de middelen. Dit onderwerp wordt in eerste instantie behandeld door de Financiële Commissie en vervolgens door de RvT. De door de Onderwijsinspectie gestelde algemene voorbeeldvragen zullen daarbij mede als leidraad dienen. De stichting werkt met "schatkistbankieren". Het voornemen is om in 2023 via dit kanaal tijdelijk overtollige middelen als deposito uit te zetten. Het financieel meerjarenperspectief ziet er door stabiele leerlingenaantallen de komende jaren positief uit. In verband met de afname van categorie 2 en 3 leerlingen is overigens op termijn alertheid geboden.

Het CvB van SO Fryslân is verantwoordelijk voor de implementatie en de werking van de interne risicobeheersing - en controlesystemen. Deze omvatten beleidsvorming, processen, taken en het beïnvloeden van gedrag van betrokkenen en andere aspecten van de organisatie die het mogelijk maken de doelstellingen te realiseren. Voorts is het CvB er mede voor verantwoordelijk om potentieel wezenlijke fouten, verliezen, fraude of de overtreding van wetten en regelgeving te voorkomen, dan wel vroegtijdig te signaleren. De RvT is van mening dat het CvB daarin voldoende adequaat heeft gehandeld. Binnen de stichting wordt gewerkt met een Planning & Control-cyclus die bewaakt wordt door de controller van de stichting. Dit 'living document' wordt voortdurend bijgesteld om de kwaliteit te verbeteren. De RvT heeft vastgesteld dat SO Fryslân in 2022 de financiële middelen rechtmatig heeft verkregen en doelmatig heeft besteed.

De RvT heeft conform de statuten artikel 7 lid 5 de begroting 2023, het jaarverslag 2021 en het strategisch/tactisch meerjarenplan goedgekeurd. De externe accountant had diverse malen contact met de financiële commissie en de RvT. Met de raad is het accountantsverslag 2021 besproken en met de commissie zijn recente ontwikkelingen in de verslaglegging en aandachtspunten voor de controle 2022 doorgenomen. De samenwerking verliep goed en het contract met de externe accountant is verlengd.

4. Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR)

Inleiding

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) SO Fryslân heeft in 2022 acht keer vergaderd. De geplande GMR-vergadering op 13 september kon niet doorgaan, omdat (ondanks communicatie over de datum vooraf) er een paar ouderavonden gepland werden op die datum. De vergaderingen waren deels online en konden deels weer op locatie georganiseerd worden.

Door ziekte kwam er eind 2021 veel uitval in de GMR en het is de GMR niet gelukt dit begin 2022 weer aan te vullen. Daardoor was er in het eerste half jaar van 2022 een kleine groep GMR leden. Voor It Twalûk is het niet gelukt een PGMR-lid te vinden, ondanks meerdere oproepen hiervoor. De voorzitter van It Twalûk, het OMR-lid dhr. S. van Lien, heeft een aantal vergaderingen bijgewoond, om zo toch deze school te vertegenwoordigen. In juni 2022 heeft de heer S. van Lien besloten deel te nemen als OGMR-lid. De Heer F. van den Berg (OGMR-lid Piet Bakkerschool) moest in het voorjaar van 2022 wegens gezondheidsredenen zijn lidmaatschap aan de GMR opzeggen.

Het eerste deel van 2022 heeft mevr. P. Boersma van de Duisterhoutschool de heer K. Kompaan waargenomen. Dhr. K. Kompaan (PMR lid Duisterhoutschool) kon na een jaar ziekte vanaf maart 2022 weer deelnemen aan de GMR. Dhr. S. Mud (PGMR-lid Talryk) kon wegens een hernia de eerste zeven maanden niet aanwezig zijn tijdens de GMR-vergaderingen. Het OGMR-lid van Talryk dhr. W. Huitema kon deze school vertegenwoordigen. Dhr. W. Huitema moest wegens gezondheidsredenen de GMR verlaten in september 2022. Per december heeft Kleurryk een nieuw OGMR-lid aangedragen, mevr. W. Heikamp.

Sinds juni 2021 is de heer K. van der Werff voorzitter van de GMR en deze functie kon hij heel 2022 blijven uitoefenen.

Een overzicht van de GMR-bezetting per 1 januari 2022:

School	Personeelsgeleding	Oudergeleding
Kleurryk	Dhr. H. de Haan	<i>vacant</i>
Talryk	Dhr. S. Mud	Dhr. W. Huitema
It Twalûk	<i>vacant</i>	<i>vacant</i>
Duisterhoutschool	Dhr. K. Kompaan Tijdelijk: Mevr. P. Boersma	Mevr. M. Bosma
Piet Bakkerschool	Mevr. I. Roeters	Dhr. F. van den Berg
De Wingerd	Mevr. M. Schuiling	<i>vacant</i>
School Lyndensteyn	Dhr. K. van der Werff (voorzitter)	<i>vacant</i>
Secretaris (onafhankelijk)	Mevr. S.G.R. Bax	

Een overzicht van de GMR-bezetting per 31 december 2022:

School	Personeelsgeleding	Oudergeleding
Kleurryk	Dhr. H. de Haan	Mevr. W. Heikamp
Talryk	Dhr. S. Mud	<i>vacant</i>
It Twalûk	<i>vacant</i>	Dhr. S. van Lien
Duisterhoutschool	Dhr. K. Kompaan	Mevr. M. Bosma
Piet Bakkerschool	Mevr. I. Roeters	<i>vacant</i>
De Wingerd	Mevr. M. Schuiling	<i>vacant</i>
School Lyndensteyn	Dhr. K. van der Werff (voorzitter)	<i>vacant</i>
Secretaris (onafhankelijk)	Mevr. S.G.R. Bax	

Instemming

Net als voorgaande jaren hebben verschillende werkgroepen, bestaande uit twee GMR-leden, een aantal beleidsstukken voorbereid en besproken met het bestuursbureau en het College van Bestuur.

De volgende onderwerpen zijn aan de GMR voorgelegd voor instemming:

Kadernotitie Stage

Dit onderwerp is het najaar van 2021 uitgebreid besproken. In januari 2022 kon de GMR hier instemming op geven.

Kadernotitie Leraar L12

Dit document is in 2020 aan de orde geweest in het kader van het aangepaste functieboek. De GMR vond het belangrijk dat er een uitgebreide en juiste onderbouwing aan de functie leraar L12 ten grondslag zou liggen. Dit is uitgebreid binnen de Management Teams van de scholen aan de orde geweest. In het voorjaar heeft P&O dit document aangeleverd en na enkele aanpassingen kon de GMR zijn instemming verlenen.

Samenstelling CvB

In het voorjaar van 2022 heeft één bestuurder van het CvB zijn ontslag in gediend en is er een onderzoek geweest naar de invulling van voortbestaan van het CvB. De GMR is hier samen met de RvT nauw bij betrokken geweest. Uiteindelijk is gekozen voor een éénhoofdig CvB met een aantal randvoorwaarden. Hier heeft de GMR mee ingestemd.

Kadernotitie scholing

In september 2022 ontving de GMR deze notitie. Na het beantwoorden van een aantal vragen en een aantal aanpassingen daarop in deze notitie, kon de GMR snel instemmen. Deze notitie schept veel duidelijkheid over de mogelijkheden van scholing voor de medewerkers van SO-Fryslân.

Afschaffen vrijwillige ouderbijdrage

De GMR werd verrast door de afschaffing van de vrijwillige ouderbijdrage door het CvB, omdat de OGMR hierin aanvankelijk niet was gekend. Echter de OGMR leden hadden hier geen bezwaar tegen en daarna is de instemming alsnog verleend.

Formatiebudgetten 2023 - 2024

De begrotingen van de scholen worden jaarlijks per kalenderjaar gemaakt. Daarentegen was de toewijzing van de formatiebudgetten per schooljaar.

Er is vanuit de overheid een vereenvoudiging van de bekostiging doorgevoerd. De Personele- en materiële bekostiging is nu op basis van kalenderjaar en de 1 oktobertelling is verschoven naar 1 februari (geen groeitelling meer). Hierdoor is de definitieve teldatum voor het formatiebudgetdeel van de eerst zeven maanden van 2024 op 1 februari 2023 gezet. Na een duidelijke uitleg van de controller en beantwoording van alle vragen over de budgetten heeft nu de GMR een voorlopige instemming gegeven voor de formatiebudgetten van 2023-2024. De GMR hoopt in maart 2023 hiermee definitief in te stemmen, wanneer de definitieve telling bekend is.

Uitgestelde beleidsdocumenten

Een aantal in 2021 en 2022 geplande documenten is uitgesteld en komt in 2023 aan de orde. Dit zijn:

- Kadernotitie Vitaliteit
- Kadernotitie Mobiliteit onderdeel van Vitaliteit (ook boeien en binden)
- Digitaal bekwaamheidsdossier/digitaal personeelsdossier

- **Klokkenluidersregeling**

De directies hadden in 2022 wederom veel extra werkzaamheden in verband met de maatregelen rondom corona. Met name door de Teamleiders werd er veel werkdruk ervaren door het veelvuldig regelen van protocollen en ziektevervangingen e.d.

Overige adviezen en activiteiten

Naast de reeds genoemde onderwerpen heeft de GMR ook positief advies gegeven over het Vakantierooster 2022-2023, de Begroting 2023 en de Meerjarenbegroting 2024-2026.

Op basis van het informatierecht zijn verder nog de volgende stukken in de GMR besproken: Het Bestuursverslag 2021, de Jaarrekening 2021 en de evaluatie vervangingspool.

De GMR is elke vergadering door het lid van het College van Bestuur op de hoogte gehouden van de huidige ontwikkelingen. Ook schoof af en toe een lid van P&O of de controller aan, om beleidsdocumenten te verduidelijken en vragen te beantwoorden.

De GMR is door het bestuur van SO Fryslân betrokken bij de brieven aan personeel en ouders over de corona-ontwikkelingen en de te nemen maatregelen.

De GMR heeft contact gezocht met het Steunpunt SO-Fryslân, omdat op dat moment niet geheel duidelijk was hoe de relatie was met St. SO-Fryslân en hoe de vertegenwoordiging van het Steunpunt in de GMR gezien moet worden. De medewerkers van het Steunpunt en de leden van de GMR houden elkaar op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen. De medewerkers van het Steunpunt krijgen de vastgestelde notulen van de GMR-vergaderingen.

De GMR is op de hoogte gehouden van ontwikkelingen binnen de scholen.

In Drachten wordt het project Samen Kansrijk vormgegeven door middel van nieuwbouw. De voorzitter van de GMR en het GMR-lid van Kleurrijk zijn aanwezig geweest bij een bijeenkomst hierover.

Er vindt nieuwbouw plaats bij de Duisterhoutschool. Op school Lyndensteyn zijn er plannen voor vernieuwbouw.

Op 23 maart 2022 heeft de GMR een bijeenkomst georganiseerd voor alle O(G)MR leden op Locatie School Lyndensteyn. Er waren acht ouders aanwezig. Wegens ziekte moesten twee ouders zich afmelden. Het was een zeer vruchtbare bijeenkomst, waarbij veel gedachten en ideeën werden uitgewisseld over de huidige OPP's (= Ontwikkeling Perspectief Plan). Er is een vervolg aan gegeven. Het CvB gaat met de direct betrokkenen aan de slag hoe deze OPP's beter leesbaar kunnen worden en meer van betekenis kunnen zijn voor de ouders.

Voor de zomervakantie heeft de GMR een aantal keer extra overleg gehad met de RvT. Aanleiding was de verandering binnen het CvB. Ook is de GMR nauw betrokken geweest bij het onderzoek van Roel & Jaspers in verband met het 'Advies bestuursstructuur SO-Fryslân'. Een aantal leden van de GMR zijn geïnterviewd en een aantal GMR-leden hebben de presentatie 'Advies bestuursstructuur SO-Fryslân' van Roel & Jaspers bijgewoond. De GMR en RvT hebben besloten in het vervolg elkaars notulen via het bestuursbureau toe te laten sturen.

Op 8 september 2022 is er een scholing van de AOB geweest voor alle (G)MR-leden. Het was de Basisscholing MR. Hier was behoefte aan, omdat er de afgelopen jaren veel nieuwe (G)MR leden bijgekomen zijn, die nog geen scholing hadden gevolgd. Er waren 22 mensen die zich hadden

opgegeven, waarvan er 20 aanwezig konden zijn. Alle aanwezigen gaven aan veel van deze scholing te hebben geleerd.

In het schooljaar 2022-2023 wordt gewerkt aan het Strategisch beleidsplan (SBP) 2023-2027. De GMR heeft in het najaar input gegeven d.m.v. het invullen van een SWOT-analyse.

B Bijlage - overzicht

Bijlage 1:	Strategisch Beleidsplan (SBP)
Bijlage 2:	Klachtenregeling
Bijlage 3:	Toezihts- en bestuursreglement
Bijlage 4:	Managementstatuut
Bijlage 5:	Afkorting

42665

SO Fryslân

Jaarrekening 2022

25-5-2023

Inhoudsopgave

Jaarrekening Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân	Pagina
Grondslagen	45
Model A: Balans per 31 december 2022	48
Model B: Staat van baten en lasten over 2022	49
Model C: Kasstroomoverzicht	50
Model VA: Vaste Activa	51
Model VV: Voorraden en vorderingen	52
Model EL: Effecten en Liquide middelen	53
Model EV: Eigen vermogen	54
Model VL: Voorzieningen en langlopende schulden	55
Model KS: Kortlopende schulden	56
Model G: Verantwoording subsidies	57
Model OB: Opgave overheidsbijdragen	58
Model AB: Opgave andere baten	59
Model LA: Opgave van de lasten	60
Model FB: Financiële baten en lasten	62
Model E: Overzicht verbonden partijen	63
WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector	64
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	66
Gebeurtenissen na balansdatum	67
Bestemming van het resultaat	68
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	69
 Overige gegevens	
Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	70
Gegevens rechtspersoon	71

A1 Grondslagen

1 Algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van de Stichting SO Fryslân en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Grondslagen voor de jaarrekening

Bij de inrichting van de jaarrekening is de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, RJ-richtlijn 660 en Titel 9 Boek 2 BW gehanteerd. De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's. In de balans is het resultaatbestemmingsvoorstel reeds verwerkt. De waardering van activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Er heeft een schattingswijziging plaatsgevonden bij de waardering van de jubileumvoorziening. De blijfkansen zijn herzien op basis van wijzigende marktomstandigheden.

Stelselwijziging

SO Fryslân heeft tot en met 31 december 2022 een voorziening groot onderhoud. Per 1 januari 2023 wordt het groot onderhoud geactiveerd onder toepassing van RJ 212. De verwerking vindt plaats op retrospectieve wijze vanaf voorgaand boekjaar. Dit in afwijking van alinea 208 van hoofdstuk 140 stelselwijzigingen. Dit betekent dat de voorziening groot onderhoud per 31 december 2022 vrijvalt ten gunste van het eigen vermogen en het groot onderhoud per 1 januari 2023 prospectief wordt verwerkt als component van de materiële vaste activa.

Financiële instrumenten

De Stichting SO Fryslân heeft alleen primaire financiële instrumenten, voor de grondslagen wordt verwezen naar de behandeling per post.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Investerings in meubilair, ICT en leermiddelen worden op de balans gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De materiële vaste activa worden lineair afgeschreven vanaf de maand van aanschaf. Als ondergrens van de te activeren activa wordt € 2.500,- aangehouden. Investeringssubsidies die ontvangen zijn, worden in mindering gebracht op de investering. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Eigendom

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de vereniging en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. Eventuele bruikleenscholen zijn eveneens niet verwerkt.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten. Aan de reserve worden via de resultaatbestemming overschotten in een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de Stichting SO Fryslân.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker maar wel betrouwbaar te schatten is.

Voorziening ambtsjubileum

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Bij de bepaling van het exploitatiesaldo is uitgegaan van het baten en lastenstelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Kosten hoeven nog geen uitgaven te zijn en opbrengsten nog geen inkomsten.

Rijksbijdragen

- de ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de de staat van baten en lasten.
- geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.
- geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Opbrengsten

Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat verantwoord zodra het waarschijnlijk is dat de desbetreffende subsidies zullen worden ontvangen en voor zover de hiermee samenhangende bestedingen zijn verricht.

Pensioenen

De Stichting SO Fryslân heeft een pensioenregeling. Pensioenen voor het onderwijspersoneel zijn ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP).

Per eind 2022 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 110,9%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst en -verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings, en - financieringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

1 Activa	31 december 2022	31 december 2021
Vaste Activa		
1.1.2 Materiële vaste activa	<u>3.459.347</u>	<u>3.134.236</u>
<u>Totaal vaste activa</u>	<i>3.459.347</i>	<i>3.134.236</i>
Vlottende activa		
1.2.2 Vorderingen	1.475.129	3.021.182
1.2.4 Liquide middelen	<u>7.461.856</u>	<u>6.090.067</u>
<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>8.936.985</u>	<u>9.111.249</u>
<u>Totaal activa</u>	<u>12.396.332</u>	<u>12.245.485</u>
2 Passiva	31 december 2022	31 december 2021
2.1 Eigen vermogen	7.257.124	7.066.316
2.2 Voorzieningen	325.180	861.504
2.4 Kortlopende schulden	4.814.028	4.317.665
<u>Totaal passiva</u>	<u>12.396.332</u>	<u>12.245.485</u>

Model B: Staat van baten en lasten over 2022

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	33.009.284	28.581.467	29.533.896
3.2 Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	194.056	136.279	190.730
3.5 Overige baten	<u>1.675.961</u>	<u>1.476.443</u>	<u>2.067.127</u>
Totaal baten	<u>34.879.301</u>	<u>30.194.189</u>	<u>31.791.753</u>
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	30.371.467	26.888.353	27.297.407
4.2 Afschrijvingen	505.426	499.529	425.241
4.3 Huisvestingslasten	1.741.278	1.593.307	1.814.356
4.4 Overige lasten	<u>2.676.133</u>	<u>1.803.000</u>	<u>2.055.612</u>
Totaal lasten	<u>35.294.304</u>	<u>30.784.189</u>	<u>31.592.616</u>
Saldo baten en lasten	<u><u>-415.003</u></u>	<u><u>-590.000</u></u>	<u><u>199.138</u></u>
6 Financiële baten en lasten	<u>30.761</u>	<u>-</u>	<u>1</u>
Resultaat	<u><u>-384.242</u></u>	<u><u>-590.000</u></u>	<u><u>199.139</u></u>

Model C: Kasstroomoverzicht

	2022	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	-415.003	199.138
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	505.426	425.241
Mutaties voorzieningen	-536.324	-102.520
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
Vorderingen (-/-)	1.546.053	-198.744
Schulden	496.362	-175.255
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties:	1.596.515	147.859
Ontvangen interest	30.761	13
Betaalde interest (-/-)	-	-12
	30.761	1
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten:</u>	1.627.276	147.860
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA (-/-)	-830.537	-468.066
Desinvesterings in MVA	-	59.214
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten:</u>	-830.537	-408.853
Overige balansmutaties	575.050	
Mutatie liquide middelen	1.371.789	-260.993
Beginstand liquide middelen	6.090.067	6.351.060
Mutatie liquide middelen	1.371.789	-260.993
Eindstand liquide middelen	7.461.856	6.090.067

Model VA: Vaste Activa

1 Activa

1.1.2 Materiele vaste activa

	Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2022	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 1 januari 2022	Boekwaarde per 1 januari 2022	Mutaties 2022			Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2022	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 31 december 2022	Boekwaarde per 31 december 2022
				Investerings	Des- investerings	Afschrij- vingen			
1.1.2.1 Gebouwen en terreinen	4.230.421	3.126.530	1.103.890	-		59.296	4.230.421	3.185.827	1.044.594
1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	4.344.026	2.546.996	1.797.030	809.229		398.398	5.153.255	2.945.394	2.207.862
1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	483.908	250.593	233.315	21.307		47.731	505.216	298.325	206.891
Materiële vaste activa	9.058.355	5.924.119	3.134.236	830.537	-	505.426	9.888.892	6.429.545	3.459.347

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, inventaris en ICT middelen.

Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de € 2.500.

Onder andere vaste bedrijfsmiddelen vallen o.a. de vervoersmiddelen en onderwijsleerpakket.

Gehanteerde afschrijvingspercentages inventaris en andere vaste bedrijfsmiddelen per categorie:

	<u>termijn in jaren</u>	<u>percentage</u>
1.1.2.1 - gebouwen (verbouw)	20 en 40	5% en 2,5%
- zonnepanelen	15	6,67%
1.1.2.3 - computerapparatuur	5 en 10	20% en 10%
- (school)meubilair	10, 15 en 20	10%, 6,67% en 5%
- technisch meubilair	4	25%
- huishoudelijke apparatuur	10	10%
1.1.2.4 - leermiddelen	8	12,5%
- vervoersmiddelen	10	10,0%

Model VV: Voorraden en vorderingen

1.2.2 Vorderingen

	31 december 2022	31 december 2021
1.2.2.1 Debiteuren algemeen	1.235.000	1.181.307
1.2.2.2 Vorderingen op OCW	20.757	1.737.617
1.2.2.8 Overige overheden	100.595	42.028
1.2.2.10 Overige vorderingen	33.182	48.301
1.2.2.14 Te ontvangen interest	28.177	-
1.2.2.15 Overlopende activa overige	57.417	11.929
<u>Vorderingen</u>	<u>1.475.129</u>	<u>3.021.182</u>

Model EL: Effecten en Liquide middelen

1.2.4 Liquide middelen

	<u>31 december 2022</u>	<u>31 december 2021</u>
1.2.4.1 Kasmiddelen	1.758	1.611
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	46.337	135.636
1.2.4.3 Rekening courant tegoed Schatkistbankieren	<u>7.413.761</u>	<u>5.952.820</u>
<u>Liquide middelen</u>	<u>7.461.856</u>	<u>6.090.067</u>

Model EV: Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 1 januari 2022	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2022
2.1.1.1 Algemene reserve	4.378.627	-122.775	575.050	4.830.901
2.1.1.2 Bestemmingsreserve publiek	1.951.352	-245.431		1.705.920
2.1.1.3 Bestemmingsreserves privaat	736.338	-16.035		720.302
<u>Eigen Vermogen</u>	7.066.316	-384.242	575.050	7.257.124

De overige mutatie betreft de vrijval van de voorziening groot onderhoud per 31 december 2022 ten gunste van het eigen vermogen. Vanaf 1 januari 2023 wordt het groot onderhoud geactiveerd.

Uitsplitsing

<i>21150 - Algemene reserve</i>	4.378.627	-122.775	575.050	4.255.851
<u>2.1.1.1 Algemene reserve</u>	4.378.627	-122.775	575.050	4.255.851
<i>21200 - Bestemmingsreserve scholingsbeleid ivm professionalisering</i>	402.317	-144.258		258.059
<i>21212 - Bestemmingsreserve communicatieplan</i>	114.192	-20.227		93.965
<i>21213 - Bestemmingsreserve NPO</i>	529.000	148.046		677.046
<i>21220 - Bestemmingsreserve personeel</i>	505.843	-228.993		276.850
<i>21230 - Bestemmingsreserve projecten</i>	400.000	-		400.000
<u>2.1.1.2 Bestemmingsreserve publiek</u>	1.951.352	-245.431	-	1.705.920
<i>21300 - Bestemmingsreserve privaat</i>	736.338	-16.035		720.302
<u>2.1.1.3 Bestemmingsreserves privaat</u>	736.338	-16.035	-	720.302

Model VL: Voorzieningen en langlopende schulden

2.2 Voorzieningen

	Stand per 1 januari 2022	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij contante waarde)	Stand per 31 december 2022	Looptijd < 1 jaar	Looptijd 1 t/m 5 jaar	Looptijd > 5 jaar
2.2.1 Voorziening jubilea	361.578	30.000	50.101	16.297		325.180	14.824	119.000	191.356
2.2.3 Voorziening groot onderhoud	499.926	198.525	123.401	575.050		0			
<u>Voorzieningen</u>	861.504	228.525	173.502	591.346	-	325.180	14.824	119.000	191.356

Model KS: Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2022	31 december 2021
2.4.8 Crediteuren	627.093	246.645
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.203.151	1.131.684
2.4.10 Pensioenen	344.098	349.068
2.4.12 Overige kortlopende schulden	31.961	275.499
2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies OCW	42.626	102.761
2.4.15 Vooruit ontvangen investeringssubsidies	289.736	-
2.4.16 Vooruit ontvangen bedragen	1.301.027	1.385.240
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	974.337	826.767
<u>Kortlopende schulden</u>	<u>4.814.028</u>	<u>4.317.665</u>

Model G: Verantwoording subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo 2022 conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	datum	
Subsidie voor studieverlof	1.074.316	20-7-2022	J
Impuls- en Innovatie bewegingsonderwijs	11B210300	13-12-2021	N
Zij-instroom	VO/1091439	23-9-2022	J

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2021	Totale subsidiabele kosten t/m 2021	Saldo per 1 januari 2022	Ontvangen in 2022	Subsidiabele kosten in 2022	Te verrekenen per 31 december 2022
	Kenmerk	datum	€	€	€	€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0	0	0	0

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2021	Totale subsidiabele kosten t/m 2021	Saldo per 1 januari 2022	Ontvangen in 2022	Subsidiabele kosten in 2022	Te verrekenen per 31 december 2022
	Kenmerk	datum	€	€	€	€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0	0	0	0

Model OB: Opgave overheidsbijdragen

3.1 Rijksbijdragen

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
3.1.1.1 Rijksbijdrage OCW	29.791.500	27.715.338	27.661.502
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	2.624.950	580.884	1.463.435
3.1.3.1 Doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden	592.834	285.245	408.959
<u>Rijksbijdragen</u>	33.009.284	28.581.467	29.533.896
Uitsplitsing			
81005 - Ondersteuningsmiddelen VSO	616.390	-	-
81100 - Personele bekostiging regulier	24.568.291	23.446.982	23.402.540
81101 - Vermindering uitkeringskosten	-3.950	-	-21.068
81110 - Personeel- en Arbeidsmarktbeleid	1.382.527	795.310	1.303.979
81111 - Prestatiebox		-	147.592
81113 - PenA werkdrukverlaging	257.935	612.099	-
81114 - Regeling profess.&begeleiding starters & schoolleiders	116.377	111.454	46.472
81150 - Materiële instandhouding regulier	2.853.930	2.749.493	2.781.986
81185 - Schoolbegroting		-	-
<u>3.1.1.1 Rijksbijdrage OCW</u>	<u>29.791.500</u>	<u>27.715.338</u>	<u>27.661.502</u>
81212 - Subsidie voor studieverlof	37.196	-	5.277
81225 - Bijz. bekostiging wegens samenvoeging	94.060	83.084	142.697
81237 - Aanv. Bekost. aanpak jeugdwerkloosheid agv Coronacris. VO'2.	16.903	-	-
81238 - Nationaal Programma Onderwijs	1.490.756	12.800	700.949
81290 - Overige subsidies ministerie	986.035	485.000	614.512
<u>3.1.2.1 Overige subsidies OCW</u>	<u>2.624.950</u>	<u>580.884</u>	<u>1.463.435</u>
81301 - Budget zware ondersteuning	592.834	285.245	408.959
<u>3.1.3.1 Doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden</u>	<u>592.834</u>	<u>285.245</u>	<u>408.959</u>

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
3.2.2.2 Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	187.006	132.779	183.480
3.2.2.3 Overige overheden	7.050	3.500	7.250
<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	194.056	136.279	190.730

Model AB: Opgave andere baten

3.5 Overige baten

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
3.5.1 Opbrengst verhuur	69.483	46.800	90.269
3.5.2 Detachering personeel	143.630	96.800	196.753
3.5.3 Schenkingen	12.986	-	1.000
3.5.5 Ouderbijdragen	25.807	49.500	26.597
3.5.10 Overige			
Bijdrage Samenwerkingsverband	958.774	918.200	1.050.698
Projecten	227.011	100.000	168.392
Overige	238.270	265.143	533.418
<u>Overige baten</u>	1.675.961	1.476.443	2.067.127

Model LA: Opgave van de lasten

4 Lasten

4.1 Personele lasten

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
4.1.1 Lonen en salarissen	27.940.787	24.632.244	25.052.666
4.1.2 Overige personele lasten	2.594.430	2.359.201	2.477.132
4.1.3 Af: Ontvangen vergoedingen	163.750	103.092	232.391
<u>Personele lasten</u>	30.371.467	26.888.353	27.297.407
Uitsplitsing			
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	21.551.498		18.634.257
4.1.1.2 Sociale lasten	2.986.326		2.694.465
4.1.1.3 Premies Participatiefonds (PO/VO)	276.508		647.828
4.1.1.4 Premies Vervangingsfonds (PO/VO)	9.346		8.532
4.1.1.5 Pensioenpremies	3.117.110		3.067.584
<u>Lonen en salarissen</u>	27.940.787	24.632.244	25.052.666
4.1.2.1 dotaties/vrijval voorzieningen	13.703	30.000	33.897
4.1.2.2 personeel niet in loondienst	1.271.196	1.176.139	1.187.003
4.1.2.3 overige	1.309.531	1.153.062	1.256.231
<u>Overige personele lasten</u>	2.594.430	2.359.201	2.477.132

4.2 Afschrijvingslasten

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
4.2.2 Afschrijvingen materiele vaste activa	505.426	499.529	425.241
<u>Afschrijvingslasten</u>	505.426	499.529	425.241

4.3 Huisvestingslasten

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
4.3.1 Huurlasten	249.864	263.500	341.323
4.3.3 Onderhoudslasten	458.896	365.782	445.248
4.3.4 Energie en water	327.368	315.000	336.816
4.3.5 Schoonmaakkosten	417.474	370.000	393.706
4.3.6 Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	45.103	46.000	42.750
4.3.7 Dotatie voorziening onderhoud	198.525	199.525	217.098
4.3.8 Overige huisvestingslasten	44.048	33.500	37.415
<u>Huisvestingslasten</u>	1.741.278	1.593.307	1.814.356

4.4 Overige lasten

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
4.4.1 Administratie en beheer	763.834	666.500	702.867
4.4.2 Inventaris en apparatuur	614.921	418.500	448.635
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	500.885	377.500	444.437
4.4.5 Overige	796.493	340.500	459.673
<u>Overige lasten</u>	2.676.133	1.803.000	2.055.612
Specificatie honorarium			
4.4.1.1 <i>Onderzoek jaarrekening</i>	19.239	18.000	17.545
4.4.1.2 <i>Andere controle opdracht</i>			
4.4.1.3 <i>Fiscale adviezen</i>			
4.4.1.4 <i>andere niet-controle dienst</i>			
<u>Accountantslasten</u>	19.239	18.000	17.545

Model FB: Financiële baten en lasten

6 Financiële baten en lasten

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
6.1.1 Rentebaten	30.761	-	13
6.2.1 Rentelasten (-/-)		-	12
<u>Financiële baten en lasten</u>	30.761	-	1

Model E: Overzicht verbonden partijen

SO Fryslân participeert sinds de overname van de Duisterhoutschool (1-8-2015) in de gezamenlijke VVE (Multifunctioneel Schoolgeouw Zuid Oosterwolde). Jaarlijks wordt circa € 26.000 bijgedragen aan de exploitatiekosten voor de instandhouding van het gebouw.

SO Fryslân participeert in de volgende Samenwerkingsverbanden:

- PO-21-01 Friesland
- VO-21-01 Noord Friesland
- VO 21-02 Zuid Oost-Friesland
- VO 21-03 Zuid West Friesland

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector

4.1: Vermelding bezoldiging topfunctionarissen

Vermelding topfunctionarissen

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op SO Fryslân.

Het voor SO Fryslân toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 168.000, het WNT-maximum voor het onderwijs, klasse D.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen en volgens een puntensysteem als volgt vastgesteld :

Gemiddelde totale baten	6
Gemiddeld aantal studenten	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	2
Totaal aantal complexiteitspunten	9

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022

Bedragen x € 1	M. Pruiksmä	G.J. Diever
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde dienstvervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 28/2
Deeltijdfactor in fte	1,0	0,4
Dienstbetrekking	Ja	Ja

Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkosten vergoeding	136.192	11.188
Beloning betaalbaar op termijn	22.630	1.496
Subtotaal	158.822	12.684
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	168.000	11.200
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	-	-
Totale bezoldiging 2022	158.822	12.684

De overschrijding van Dhr. G.J. Diever is het gevolg van het afkopen van in 2021 opgebouwd vakantiegeld als gevolg van uitdiensttreding gedurende het jaar 2022. De overschrijding van € 1.484 kan volledig worden toegerekend aan het boekjaar 2021.

Gegevens 2021	G.J. Diever	M. Pruiksma
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde dienstvervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor 2021 in fte	0,8	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Beloning plus belastbare onkosten vergoeding	100.058	131.632
Beloning betaalbaar op termijn	16.716	22.372
Subtotaal	116.775	154.005
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	130.400	163.000
Totale bezoldiging 2021	116.775	154.005

1c Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	S. de Graaf	J.E. Poorte	M.J.J. Stam-Boots	S. Dijkstra	H. Drenth
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde dienstvervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	8.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.200	16.800	16.800	16.800	16.800
Totale bezoldiging	8.000	6.000	6.000	6.000	6.000

Gegevens 2021	C. Joosen	A.J.Dikken	M.J.J. Stam-Boots	J. Schagen	H. Drenth	S. de Graaf	J.E. Poorte	S. Dijkstra
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde dienstvervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/7	01/01 - 31/12	01/01 - 31/7	01/01 - 31/12	01/08 - 31/12	01/08 - 31/12	01/08 - 31/12
Bezoldiging								
Bezoldiging	8.000	3.500	6.000	3.500	6.000	2.500	2.500	2.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	24.450	9.508	16.300	9.508	16.300	6.792	6.792	6.792
Totale bezoldiging	8.000	3.500	6.000	3.500	6.000	2.500	2.500	2.500

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

SO Fryslân heeft de volgende overeenkomsten gesloten:

- een schoonmaakcontract met Post Cleaning inzake schoonmaakkosten met een looptijd van 3 jaar vanaf augustus 2012. Het contract wordt ieder jaar stilzwijgend verlengd. Er is jaarlijks een bedrag mee gemoeid ad € 98.000.
- een warmteleveringscontract met Delta T. Bio Energy BV met een looptijd van 10 jaar vanaf januari 2017.
- een huurovereenkomst met betrekking tot de huur van een kantoorruimte aan de Morra 2-3 ten behoeve van de huisvesting van het stafbureau. De huurovereenkomst is ingegaan op 1 oktober 2009. De overeenkomst is per 1 oktober 2021 verlengd met een periode van 5 jaar. De huurprijs wordt jaarlijks per 1 januari aangepast op basis van het maandindexcijfers volgens de consumentenprijsindex gepubliceerd door het CBS.
- samenwerkingsovereenkomst met Revalidatie Friesland. De omvang van de samenwerkingsovereenkomst is in de afgelopen jaren teruggelopen in verband met Passend Onderwijs en de ontwikkelingen met betrekking tot de afdeling Ambulante Begeleiding.
- de Duisterhoutschool heeft een locatie in Oosterwolde. SO Fryslân participeert sinds de overname van de Duisterhoutschool (1-8-2015) in de gezamenlijke VVE (Multifunctioneel Schoolgebouw Zuid Oosterwolde). De VVE is opgericht in 2005 en sinds 2007 in gebruik. Daarnaast participeert de Duisterhoutschool ook in de VVE Facet in Heerenveen. Deze VVE is opgericht en in gebruik sinds 2017.
- voor het onderhoud van de installaties is een contract afgesloten met Damstra Service en Onderhoud. Het contract is ingegaan op 1 januari 2017 en heeft een looptijd van 5 jaar. Er is jaarlijks een bedrag mee gemoeid ad € 57.650.
- het Twâlûk maakt sinds 1 augustus 2017 gebruik van een aantal ruimten van schoolgebouw SBO De Bolder te Franeker. Het betreft medegebruik van het gebouw. Het contract is aangegaan voor het schooljaar 2017-2018 en wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd.
- het Twâlûk neemt deel aan het project Grutsk waar ruimte in medegebruik is genomen. Het contract is aangegaan met Elan Onderwijsgroep met ingang van 1 augustus 2021 tot en met de duur van het project.
- In 2020 heeft De Wingerd de locatie Nyewei in gebruik genomen. In eerste instantie is het gebouw aan de Nyewei voor een periode van 5 jaar in medegebruik gegeven. In deze periode wordt door de gemeente onderzocht welke permanente bestemming dit gebouw gaat krijgen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Bestemming van het resultaat

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2022

- 122.775 wordt onttrokken aan de algemene reserve
- 245.431 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve publiek
- 16.035 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve privaat

-384.242 totaal resultaatverdeling

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

College van bestuur:

- Mevrouw M. Pruiksma

Raad van Toezicht:

- Mevrouw S. de Graaf, voorzitter
- Mevrouw J.E. Poorte
- Mevrouw M.J.J. Stam-Boots
- De heer S. Dijkstra
- De heer H. Drenth

-

Datum vaststelling jaarrekening:

Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân
Morra 2-3
9402 KH DRACHTEN

Datum
26 mei 2023

Behandeld door
C. Elsinga RA EMA

Kenmerk
8105/CE/AW

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het college van bestuur van Stichting Speciaal Onderwijs
Fryslân

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân te Drachten gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Regelgeving jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Speciaal Onderwijs Fryslân zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die is vereist op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol 2022.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountant protocol OCW 2022.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 26 mei 2023

AKSOS Assurance B.V.
namens deze

C. Elsinga RA EMA

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer	42665
Naam instelling	SO Fryslân
Adres	Morra 2-3
Postcode	9204KH
Plaats	Drachten
Telefoon	0512-584595
Website	www.so-fryslan.nl
Contactpersoon	Dhr. P.J. Faber
Telefoon	0512 - 58 45 95
E-mailadres	peterfaber@so-fryslan.nl

BRIN-nummers

00LD	Lyndensteyn
00RS	Talryk
02XF	De Wingerd
03PB	Kleurryk
08ST	Piet Bakkerschool
19TX	Duisterhoutschool
26LD	Twalûk